

ARTO KURTTO
RAINO LAMPINEN
MIKKO PIIRAINEN
PERTTI UOTILA

Suomen putkilokasvien luettelo

Lisäyksiä ja muutoksia perusteluineen 2

Kasvien käyviksi katso-
tuissa tieteellisissä ja
kansallisissakin nimis-
sä tapahtuu useista syistä jat-
kuvasti muutoksia. Niinpä eri
muodoissa julkaistut alueel-
liset kasviluettelot (checklist)
vaativat alituista päivittämistä
oleellisimpina osinaan nimis-
tön pitäminen ajantasaisena,
lajiston täydentäminen ja vir-
heiden korjaaminen.

Edellä sanottu pätee tieten-
kin myös Suomen putkilokas-
vien luetteloon (Kurtto ym. 2019).
Tarkoituksenamme on julkais-
ta sen päivityksiä, joista ensim-
mäinen on jo nähnyt päivänval-
on (Kurtto ym. 2020), ainakin ker-
ran vuodessa ja pyrkiä myös
perustelevaan lisäyksiä ja var-
sinkin muutokset, elleivät ne
ole itsensä selittäviä. Päivityk-
set annetaan heimojärjestyk-
sessä ja heimojen alla tieteellisten
nimien aakkosjärjestyksessä
noudattaen hieman sovelta-

en Kurton ym. (2019) käyttämää
typografiaa. Osa lisäyksistä ja
muutoksista näkyy jo Suomen
Lajitietokeskuksen alkuvuon-
na 2021 julkaiseman Lajiluet-
telo 2020:n putkilokasviosiossa
(Kurtto ym. 2021) ja / tai vuonna
2021 julkaistussa Kasviatlas-
versiossa ("Kasviatlas 2020"; Lam-
pinen & Lahti 2021). Loputkin lisä-
ykset ja muutokset tullaan vie-
mään Lajitietokeskuksen tak-
sonitietokantaan.

Erilaisia tapauksia

Tähän toiseen päivityksee-
me sisältyy yli 140 taksonia.
Niistä 39 on kokonaan uusia
luettelollemme. Viimeaikaisiin
löytöihin perustuvia lisälajeja
on 15, joista yhdeksän on vil-
jelykarkulaisia. Kokonaan uu-
sia taksonia koskevat tiedot
on pääosin poimittu Luonnon-
tieteellisen keskusmuseon kas-
vitieteen yksikön ylläpitämästä
Kastikka-tietokannasta, joka

on myös Kasviatlaksen vuo-
sittaisten jäädytettyjen versioi-
den sekä reaaliaikaisten kart-
tojen pohjana. Tuossa tieto-
kannassa oli tätä kirjoitettaessa
(2.12.2021) 8 521 690 putkilokas-
vihavaintoa Suomesta.

Päivityksemme liki 50 tak-
sonin kohdalla on kyse sukuja-
on muuttumisesta (uusina suku-
ja *Honorius*, *Lycopsis*, *Macrobriza*,
Oreojuncus, *Pseudathyrium* ja
Thinopyrum) tai muuten muut-
tuneista taksonomisista käsi-
tyksistä kuten suvuissa *Allium*,
Huperzia, *Myosotis*, *Pteridium*,
Veratrum ja *Veronica*. Lajien ja si-
tä alempien taksonien sisältö
(taksonikonsepti) muuttuu vii-
dessä tapauksessa: *Buglossoides*
arvensis, *Huperzia selago*, *Pteri-*
dium aquilinum, *Veratrum album*
ja *Veronica austriaca*.

Käytössä ollut suomenkie-
linen nimi muuttuu 35 tapauk-
sessa. Useimmiten taustalla on
luokittelumuutoksesta johtuva

suvun vaihdos tai se, että saman suvun muille lajeille on annettu uusi suomenkielinen nimi ja aiempaa nimeä on siksi tarkennettu. Toisinaan kansallisen nimen muuttamista on perusteltu varsin laajasti, koska vaikuttaa siltä, että muutostarpeita ei ole aina oikein ymmärretty ja sen myötä uusniemiä on karsastettu.

Tämänkertaisista muutoksista ovat suomalaisittain merkittävimpiä ja varmaan puhuttavimpia maarianheinien (*Hierochloë*) siirtäminen simakkeiden sukuun (*Anthoxanthum*), isonatojen (*Schenodorus*) sisällyttäminen raiheiniin (*Lolium*), herneiden (*Pisum*) lukeminen nätkelmiin (*Lathyrus*), mesiköiden (*Melilotus*) vieminen sarviapiloihin (*Trigonella*) ja savikkakasvien heimon (*Chenopodiaceae*) yhdistäminen revonhäntäkasveihin (*Amaranthaceae*). Nämä ja enimmäkseen muutkin lisäykset ja muutokset on perusteltu. Tämän toivomme ainakin syventävän ymmärrystä erityisesti nimimuutoksia kohtaan eli osaltaan vastaavan varsin yleisesti esitettyyn kysymykseen ”Miksi nimet muuttuvat”. Varsinaisia perusteluja on toisinaan syvennetty lukijoita mahdollisesti kiinnostavilla lisätiedoilla. Kuvilla teksteineen on myös informatiivinen merkityksensä koostemme elävöittämisen ohella.

Tietojen käytettävyyden rajallisuudesta

Kaikkia Kasviatlaksessa olleita taksoniteja ei kelpuutettu mukaan toissavuoden nimistöluetteloomme (Kurtto ym. 2019) ja sen ensimmäiseen päivitykseen (Kurtto ym. 2020). Ylei-

simmin näissä tapauksissa on kyse siitä, että tiedot eivät riitä esiintymien luonnonvaraisuuden varmistamiseen. Tällaisia eroja jää nytkin jäljelle, muistakin syistä (etenkin siksi, että Kasviatlaksen ja nimistöluettelon päivitykset tapahtuvat käytännön syistä hieman eri tahtiin). Luonnonvaraisuuden arviointia tietysti helpottaa, jos havaintoja on pelkän kenttäkortilla olevan rastin tai siihen liitetyn statuskoodin ohella täsmennetty tiedoilla esiintymän alkuperästä, laajuudesta, yksilömäärästä, iästä, kasvupaikan luonteesta jne. Joissakin tapauksissa näyttää siltä, että havainnoijat ovat tahonneet tulkita vakinaisen ja satunnaisen esiintymisen käsitteitä kovin eri tavalla kuin ne määriteltiin nimistöluettelomme johdannossa (Kurtto ym. 2019).

Suomen Lajitietokeskus pitää yllä muita primääritietokantoja ja kerää tietoja myös muiden organisaatioiden tie-

tojärjestelmistä. Näistä on Lajitietokeskuksen tietovarastoon kertynyt 2.12.2021 mennessä Suomesta julkisesti nähtävillä olevia putkilokasvihavaintoja 1 070 460 ja ne jakautuvat eri järjestelmiin seuraavasti:

- LajiGIS 476 591
- iNaturalist 182 450
- Kotka kokoelmanhallintajärjestelmä 145 608
- Hatikka (vanha) 118 741
- Laji.fi / Vihko 98 950
- Löydös 44 346
- Mobiilivihko 1 843
- Vieraslajit.fi 1 192
- Viekas 424
- Hatikka 214
- Retkikasvio 58
- Taskulaji 30
- Ilmari 13

Ikävä kyllä emme kovinkaan paljon pysty käyttämään noihin järjestelmiin tallennettuja havaintoja eikä niitä ole mukana myöskään Kasviatlaksen kartoissa (syistä tähän ks. Kurtto ym. 2020).

LYCOPODIACEAE liekokasvit

Huperzia selago -ryhmä turvetketunliekoryhmä *

- **Huperzia acicularis** Björk äimäketunlieko *
- **Huperzia arctica** (Grossh. ex Tolm.) Sipliv. kelta-ketunlieko *
Lycopodium selago subsp. *arcticum* Grossh. ex Tolm.
- **Huperzia europaea** Björk euroopanketunlieko *
- **Huperzia selago** (L.) Bernh. ex Schrank & Mart. turvetketunlieko *
Lycopodium selago L., *Huperzia appressa* (Desv.) Á. Löve & D. Löve, *H. selago* subsp. *appressa* (Desv.) D. Löve ex Tzelev

- **Huperzia suberecta** (Lowe) Tardieu korpiketunlieko *

Suvun *Huperzia* luokittelu on uusittu Björkin (2020) revisiota noudattaen; ks. tässä lehdessä oleva laajempi selostus (Uotila 2021). Revision mukaan Suomessa kasvaa viisi *Huperzia*-lajia aikaisemmin hyväksytyjen kahden (havu)ketunlieon (*H. selago*) alalajin sijasta. Karkeasti ryhmitellen aikaisemmin metsäketunliekona (*H. selago* subsp. *selago*) tunnettu taksoni sisältää lajit *H. europaea* ja *H. suberecta*, pohjanketunliekona (*H. selago* subsp. *appressa*) tunnettu puolestaan lajit *H. arctica* ja *H. selago*. Myös suomenkielinen nimitys on jouduttu täsmentämään ja uusimaan. Ruotsinkieliset nimet vielä puuttuvat. – *Huperzia selago* -ryhmä tarvitaan, koska osaa aiemmista ja tulevistakaan tiedoista ei ole mahdollista antaa nyt erotettujen lajien tarkkuudella. Vuoden 2020 ja aiempia kenttäkortteja käytettäessä ja muinkin tavoin havaintoja ilmoitettaessa tulee selkeästi ilmoittaa, tarkoittaako havainnoija *Huperzia selago* nykyisessä suppeassa mielessä (s. str.) vai aiemmassa laajassa mielessä (s. lato = *H. selago* -ryhmä = Suomessa *Huperzia* sp.) tahi jotakin muuta nyt erotetuista lajeista.

DENNSTAEDTIACEAE tesmasaniaiskasvit

- **Pteridium pinetorum** C. N. Page & R. R. Mill taigasananjalka taigaömräken
Pteridium aquilinum subsp. *pinetorum* (C. N. Page & R. R. Mill) J. A. Thomson
Pteridium aquilinum auct.
- ▶ ● **Pteridium aquilinum** (L.) Kuhn (metsä) sananjalka ömräken
  - **Pteridium aquilinum** subsp. **pinetorum** (C. N. Page & R. R. Mill) J. A. Thomson taigasananjalka taigaömräken
Pteridium pinetorum C. N. Page & R. R. Mill
Pteridium aquilinum subsp. *latiusculum* auct.

◀ Lännensananjalka, *Pteridium aquilinum* subsp. *aquilinum*, tai sen välimuodot taigasananjalkaan, subsp. *pinetorum*, saattavat olla löydettävissä lounaisimmasta Suomesta. Lännensananjalkaa (kuva Kanarialta) luonnehtivat lehtien lyhytruotisuus, pystyys, tumma vihreys ja siro rakenne sekä lehdyköiden portaittainen asento ja vähittäinen avautuminen nuoruuden kiertäisydestään.

La Gomera, Camino Forestal de La Meseta, 700 m, 11.4.2007 L. Helynranta

▲ Kalkkihaurasloikon, *Cystopteris fragilis* subsp. *dickieana*, suomalainen kanta muistuttaa päällisin puolin enemmän kiviyrtejä, *Woodsia*, kuin lajin nimirotu kalliohaurasloikko, *C. fragilis* subsp. *fragilis*.

Salla, Oulangankanjonin Piikkuköngäs, 11.7.2008 L. Helynranta

Viime aikojen molekyyli tutkimukset (Wolf ym. 2019, Zenkteler & Nowak 2019) ovat vahvistaneet käsitystä, että sananjalan suvussa on vain neljä lajia, joista (metsä) sananjalkaan, *Pteridium aquilinum*, kuuluu 11 alalajia. Alalajeista kaksi eli subsp. *aquilinum* (lännensananjalka) ja subsp. *pinetorum* (taigasananjalka) ovat laajalle levinneitä Euroopassa, ensin mainittu vallitsevana etelässä ja jälkimmäinen pohjoisessa. Alalajien rajavyöhykkeeltä on löydettävissä välimuotoisia kasveja, ja mahdollisesti sellaisia on myös eteläisimmässä Suomessa. Karlssonin (2000) mukaan lännensananjalka rajoittuu Pohjolassa lounaiseen Norjaan, Tanskaan ja eteläisimpään Ruotsiin, kun taas taigasananjalka on harvinainen vain Tanskassa ja puuttuu aivan pohjoisesta. Virossa kasvaa kumpaakin alalajia ja subsp. *pinetorum* on niistä yleisempi (Kukk & Kull 2005). Karlssonin mukaan välimuotoja esiintyy alalajien yhteisellä alueella. Eteläisimmästä Suomesta, etenkin lounaisaarihosta on havaintoja poikkeavan näköisistä sananjaloista, jotka saattavat edustaa noita välimuotoja.

Taigasananjalka saattaa kuulua laaja-alaiseen pohjoisaasialaiseen alalajiin subsp. *japonicum* (Nakai) Á. Löve & D. Löve, jolloin jälkimmäisellä on nimistöllinen prioriteetti (Zhou ym. 2014).

Nyt laji *Pteridium aquilinum* tarvitsee joissakin yhteyksissä (kuten edellä) käyttökelpoisen suomenkielisen nimensä tarkenteen erotukseksi alalajiensa kansallisista nimityksistä ja siksin, että suvussa on myös kolme muuta lajia. Tarkenteeksi on laitettu neutraali 'metsä', sillä esimerkiksi lajin levinneisyydestä ("Laurasia" + Afrikka) tai koosta ei oikein saa aikaiseksi pätevää tarkennetta.

CYSTOPTERIDACEAE loikkokasvit

- **Cystopteris fragilis** subsp. **dickieana** (R. Sim) Hook. f. kalkkihaurasloikko fjällstenbräken ▶ ● **Cystopteris fragilis** subsp. **dickieana** (R. Sim) Hyl. kalkkihaurasloikko fjällstenbräken
- **Cystopteris montana** (Lam.) Desv. vuoriloikko finbräken ▶ ● **Cystopteris montana** (Lam.) Bernh. ex Desv. vuoriloikko finbräken

▲ Tunturihiirenporräs, *Pseudathyrium alpestre*, osallistuu Pallastunturin Vatikurun maaruskaan.

Muonio 6.9.2012 L. Helynranta

ASPLENIACEAE raunioiskasvit

- **Asplenium septentrionale** × **trichomanes** subsp. **quadrivalens** ▶ • **Asplenium septentrionale** × **trichomanes** subsp. **quadrivalens** = **Asplenium** × **alternifolium** nothosubsp. **heufleri** (Reichardt) Aizpuru, Catalán & Salvo
- **Asplenium septentrionale** × **trichomanes** subsp. **trichomanes** ▶ • **Asplenium septentrionale** × **trichomanes** subsp. **trichomanes** = **Asplenium** × **alternifolium** nothosubsp. **alternifolium**

Alalajien määrittäminen risteymän vanhemmista on vaikeaa morfologisten tuntomerkkien perusteella. Suomesta löydettyä yllä ensin mainittuna risteymänä julkaistua (Murto 1988, Murto & Sarvela 1988) kasvia ei ole sytologisesti varmistettu, mutta tämä todeten määritys on hyväksytty Flora Nordica:ssa (Øvstedal & Tigerschiöld 2000).

ATHYRIACEAE hiirenporraskasvit

Athyrium Roth hiirenportaata majbräknar ▶ **Athyrium** Roth (aito)hiirenportaata majbräknar

Suomenkielisen nimen tarvittaessa käytettävä etumäärite on tarpeen tunturihiirenportaaiden suvun (ks. seuraavana) erottamisen vuoksi.

Lisäys

Pseudathyrium Newman tunturihiirenportaata

- **Athyrium distentifolium** Tausch ex Opiz tunturihiirenporräs fjällbräken
Athyrium alpestre (Hoppe) Rylands ex T. Moore
▶ ● **Pseudathyrium alpestre** (Hoppe) Newman tunturihiirenporräs fjällbräken
Athyrium alpestre (Hoppe) Rylands ex T. Moore
Athyrium distentifolium Tausch ex Opiz

Runsaslajinen *Athyrium*-suku on viimeaikaisissa molekyyliitkimuksissa (mm. Wei ym. 2018) osoittautunut fylogeneettisesti epäyhtenäiseksi: yksi laji, *A. distentifolium*, ei kuulu joukkoon. Mikäli se haluttaisiin säilyttää suvussa, jouduttaisiin *Athyriumiin* siirtämään kahden lähisuvun kymmenkunta lajia. Tunturihiirenportaata erottaminen omaksi yksilajiseksi suvuksi aiheuttaa vähemmän muutoksia. Sitä paitsi oma suku on morfologisestikin perusteltu (itiöpesäkkeet pyöreitä ja katesuomuttomia eivätkä soikeita ja katesuomullisia) ja kuvattu jo 1851. Lajiejepiteetti *alpestre* tulee uudessa suvussa käyttökelpoiseksi.

HYDROCHARITACEAE kilpukkakasvit

Lisäys

- **Elodea nuttallii** (Planch.) H. St. John kiehkuravesirutto smal vattenpest

Alkukesällä 2021 Paimion keskustan kahdesta ja Paraisten yhdestä lammesta löytyi kiehkuravesiruttoa, jonka saapumista Suomeen on jo jonkin aikaa odotettu. Laji on luokiteltu haitalliseksi vieraslajiksi, ja sitä on yritetty hävittää lammista. Hävittämisen onnistumista toivoen se on toistaiseksi merkitty

▲ Kiehkuravesirutto, *Elodea nuttallii*, Paimion keskustan Ankkalammesta. Lajin lehdet ovat kapeampia, pitempiä ja suipompikärkisiä kuin kanadanvesirutolla, *E. canadensis*, ja usein hyvin selvästi taakäänteisiä, lähes löyhäksi rullaksi kiertyneitä.

18.6.2021 Lauri Urho

tässä vain satunnaistulokkaaksi. Löydöistä on tekeillä laajempi katsaus Lutukkaan.

MELANTHIACEAE sudenmarjakasvit

- **Veratrum album** L. valkopärskäjuuri vit nysrot
Veratrum album subsp. *lobelianum* (Bernh.) Schübl. & G. Martens
- ▶ ● **Veratrum lobelianum** Bernh. pohjanpärskäjuuri nordnysrot
Veratrum album subsp. *lobelianum* (Bernh.) Schübl. & G. Martens
- Veratrum album* subsp. *virescens* Gaudin
- Veratrum album* auct.

Aiemmin katsottiin Euroopan kasvistoon kuuluvan kaksi pärskäjuurilajia, *Veratrum album* ja *V. nigrum*. Ensimmäinen mainittu on kuitenkin osoittautunut epäyhtenäiseksi ja on nykyään yleisesti jaettu kahdeksi alalajiksi sekä kukkamorfologisten tutkimusten (Colasante & Rudall 2000) että alustavien molekyyli-tutkimusten (Szeliga ym. 2017) perusteella. Palynologisten erojen (Hu ym. 2020) lisäksi selkeät morfologiset erot kukan kehälehtien värissä ja kuvioidussa puoltavat jakoa kahdeksi läheiseksi lajiksi, *V. album* ja *V. lobelianum*. Ensimmäinen eli **etelänpärskäjuuri** kasvaa luontaisena lähes vain Keski-Euroopassa; jälkimmäinen sen sijaan on laajalle levinnyt niin Euroopassa kuin Aasiassa. Näyttävämpikukkainen *V. album* lienee Suomessa koristekasvina yleisemmin käytetty, ehkä karkulainenkin, mutta kukkien puuttuessa esimerkiksi Helsingistä kevyen liikenteen väylän leikkauksen niityltä tavatut pärskäjuuren lehtiruusuukset ovat jääneet lajilleen tunnistamatta.

AMARYLLIDACEAE narsissikasvit

- ? **Allium lineare** L. kalliolaukka klipplök ▶
- ? **Allium strictum** Schrad. kalliolaukka klipplök
Allium lineare auct.

Varsinkin aiemmin nimeä *Allium strictum* Schrad. 1809 pidettiin nimen *A. lineare* L. 1753 synonyymina. Kuitenkin fylogeneettiset analyysit (mm. Dal Vesco ym. 2003, Li ym. 2010) ovat osoittaneet, että kyseessä on kaksi eri lajia, joista *A. strictum* on pohjoisempi ja siten sisältää myös jo kauan Laatokan seudulta tunnetut lajiparin esiintymät. Parikkalan Joukion kylästä (LK) on vuodelta 1906 lajistä näyte, joka voi olla tallennettu Suomen nykyiseltä alueelta.

▼ **Etelänpärskäjuuren**, *Veratrum album* (s. str.), kukat suorastaan loistavat valkoisuuttaan. Tämä komea versoryhmä kasvoi viljelyjäänteinä puretun huvilan metsittyvässä pihapiirissä. Karkulaisena lajia ei liene Suomessa tavattu, mutta sen lähisukulainen kellanvihreäkukkainen pohjanpärskäjuuri, *Veratrum lobelianum*, tunnetaan maastamme luontaisena yhdeltä paikalta Ylä-Lapista.

Helsinki, Karhusaari, 17.7.2013 Leena Helyntanta.

ASPARAGACEAE parsakasvit

- **Convallaria majalis** L. (**kello**)kielo liljekonvalj ►
    - **Convallaria majalis** L. (**euroopan**)kielo liljekonvalj
- Kansalliskukkamme kansallisen nimen aiempi tarkenne '(kello)' pohjautui käsitykseen, että suku on monotyypinen eli yksilajinen, jolloin kansallisen lajinimen saa toistaa kansallisen sukunimen yksikössä. Kuitenkin viimeistään Ramanin ym. (2021) fylogeneettinen analyysi osoitti, että suvun onkin parempi katsoa sisältävän kolme vikarioivaa (erialueista) lajia, Ne ovat luontaisena vain laidallisesti Euroopan rajat ylittävä (euroopan)kielo, *Convallaria majalis* (s. str.), itäaasialainen idänkielo, *C. keiskei*, ja pienellä alueella Lounais-USA:ssa luontainen lännenkielo, *C. pseudomajalis* (syn. *C. montana*). Niinpä meikäläinen kielo tarvitsee uuden tarvittaessa käytettävän etumäärityksen myös siksi, että lajimme on nyt rajattu suppeammin kuin aiemmin.

Lisäys

Honorius Gray **kellotähdikki**

OM **Ornithogalum boucheanum** (Kunth) Asch. **iltatähdikki** skymningsstjärna ►

OM **Honorius boucheanus** (Kunth) Holub **iltatähdikki** skymningsstjärna

Ornithogalum boucheanum (Kunth) Asch.

OM **Ornithogalum nutans** L. **nuokkutähdikki** aftonstjärna ► OM **Honorius nutans** (L.) Gray **nuokkutähdikki** aftonstjärna

Ornithogalum nutans L.

Perinteisessä mielessä rajattuna yli 200-lajinen *Ornithogalum*-suku on morfologisesti heterogeeninen ja molekyyli- ja kemialliset ominaisuudet ovat osoittaneet sen polyfyleettiseksi (mm. Martínez-Azorín ym. 2011, Riahi Rad ym. 2019). Sen vuoksi on katsottu aiheelliseksi jakaa suku useisiin pienempiin sukuihin, jotka ovat monofyleet-

▲ Metsiemme ihanuutta ja kansalliskukkaamme voi käytännössä kutsua miltei aina lyhyellä kansallisella nimellä kielo, vaikka sen suvussa onkin nykykäsitksen mukaan kolme lajia. Taajamienkin metsissä voi nähdä uskomattoman tiheitä kielostoja.

Helsinki, Myllypuro, peruskoulu 3.6.2019 A. Kurtto.

tisiä ja myös morfologisesti selkeärajaisia. Jako on hyväksytty aika monissa uusimmissa kasvio- ja muissa teoksissa ja otetaan nyt käyttöön Suomessakin *Honorius*-suvun osalta. Sen erillisyyttä puoltavat myös siitepölyhiukkasten mikrorakenne (Heldarian ym. 2020) ja tietyt morfologiset piirteet (kukinto terttumainen, kukat kukinta-aikana kellomaisia, ainakin sisempien heteiden palhojen kärjessä piikkimäiset lisäkkeet ponnin molemmin puolin).

COMMELINACEAE soljokasvit

OM **Tradescantia fluminensis** Vell. **rionjuoru** vandrande jude ► OM **Tradescantia fluminensis** Vell. **rionvenhojuoru** vandrande jude

Jo aiemmin suvun nimeen sisällytetty määrite venho, joka juontuu kukinnan venhomaisesta suojuslehddestä, on syytä lisätä myös lajien nimiin. Suomessa luonnonvaraisena tavatun kasviston osalta tämä voi vaikuttaa tarpeettomalta, mutta kaikinensa heimo on suuri (39 sukua, noin 760 lajia) ja lukuisia sen lajeja viljellään laajalti maailmalla niin ulkona kuin sisällä koristekasveina. Pohjoismaissa ovat viljelyssä venhojuurujen lisäksi ainakin suvut siipijuurut (*Aneleima*), liisanjuurut (*Callisia*), partajuurut (*Coleotrype*), karvajuurut (*Cyanotis*), hovijuurut (*Dichosrisandra*), kurttujuurut (*Geogenanthus*), harsojuurut (*Gibasis*), munshinjuurut (*Murdannia*), ruusuokejuurut (*Siderasis*), terttujuurut (*Thyrsanthemum*) ja kyyneljuurut (*Tinantia*), joiden kansallisissa lajien nimissä on niin ikään suosittavaa käyttää "juorun" tarkennetta.

◀ Alkuaan eteläamerikkalainen rionvenhojuoru, *Tradescantia fluminensis*, on kotiutunut Kanariansaarten laakerimetsiin (laurisilva) paikoin kaiken peittäviksi matokasvustoiksi eli todelliseksi haitalliseksi vieraslajiksi. Taustalla lännensananjalka, *Pteridium aquilinum* subsp. *aquilinum*.

Teneriffa, Barranco de Ruiz, 460 m, 4.4.2008 L. Helynranta

TYPHACEAE osmankäämikasvit

- **Sparganium glomeratum** (Laest.) Neuman **palleropalpakko** gytttrad igelknopp ▶ ● **Sparganium glomeratum** (Laest. ex Beurl.) Beurl. **palleropalpakko** gytttrad igelknopp
- **Sparganium angustifolium** × **emersum** ▶
  - **Sparganium angustifolium** × **emersum** = **Sparganium ×splendens** Meish.

JUNCACEAE viihviläkasvit

Juncus L. viihvilät tåg ▶ **Juncus** L. (**aito**)viihvilät tåg

Tarvittaessa käytettävä etumääräite on lisätty suvun *Oreojuncus* erottamisen takia. Määritettä *aito* käytetään tässä merkityksessä *alkuperäinen* (sellainen kuin jokin on alun perin ollut).

- **Juncus alpoarticulatus** subsp. **nodulosus** × **articulatus** ▶ ● **Juncus alpoarticulatus** subsp. **rariflorus** × **articulatus**

Lisäys

Oreojuncus Záv. Drábk. & Kirschner **vuoriviihvilät**

Záveská Drábková ja Kirschner (2013) osoittivat, että tunturiviihvilä ja Alppien, Luoteis-Balkanin ja Apenniinien laji alppiviihvilä, *Oreojuncus monanthos* (Jacq.) Záv. Drábk. & Kirschner, jota on pidetty myös tunturiviihvilän rotuna, ansaitsevat sekä morfologisin ja sytologisin perustein että fylogeneettisen analyysin osoittamana oman sukunsa.

- **Juncus trifidus** L. **tunturiviihvilä** klynnetåg ▶
  - **Oreojuncus trifidus** (L.) Záv. Drábk. & Kirschner **tunturiviihvilä** klynnetåg*Juncus trifidus* L.

CYPERACEAE sarakasvit

Lisäys

- ⊖ **Carex brizoides** L. **mattosara** darrgrässtarr
Kiviniemi (2021a) kertoo tarkasti ja kuvien kera tästä Kouvolan Kuusankoskelta Suomelle uutena vakiintuneena tulokaskasvina löytämästään sarasta.

POACEAE heinäkasvit

Seuraavat muutokset pohjautuvat ennen muuta Tkachin ym. (2020) laajan fylogeneettisen tutkimuksen antiin.

Aegilops L. **pukinvehnät** bockveten ▶ sisällytetään sukuun **Triticum** L.

- **Aegilops cylindrica** Host **myllypukinvehnä** bockvete ▶ ○ **Triticum cylindricum** (Host) Ces., Pass. & Gibelli **myllypukinvehnä** bockvete
Aegilops cylindrica Host

▶ Karaistunut tunturiviihvilä, *Oreojuncus trifidus*, hyvin tiukkoine mättäineen ja kovan harjasmaisine lehtineen ja varsineen kuuluu karujen tunturinlakien rakan ja kaliojaljastumien luonnehtijakasvistoon.

Muonio, Pallastunturi (n. 740 m) 7.9.2012 L. Helynranta

- **Aegilops cylindrica** × **Triticum aestivum** = ×**Aegilotriticum sancti-andreae** (Degen) Soó ▶
  - **Triticum aestivum** × **cylindricum**×*Aegilotriticum sancti-andreae* (Degen) Soó

- **Anthoxanthum alpinum** Á. Löve & D. Löve **pohjan-tuoksusimake** nordvärbrodd
Anthoxanthum odoratum subsp. *alpinum* (Á. Löve & D. Löve) B. M. G. Jones & Melderis
▶ ● **Anthoxanthum nipponicum** Honda **pohjan-tuoksusimake** nordvärbrodd
Anthoxanthum alpinum Á. Löve & D. Löve
Anthoxanthum odoratum subsp. *alpinum* (Á. Löve & D. Löve) B. M. G. Jones & Melderis

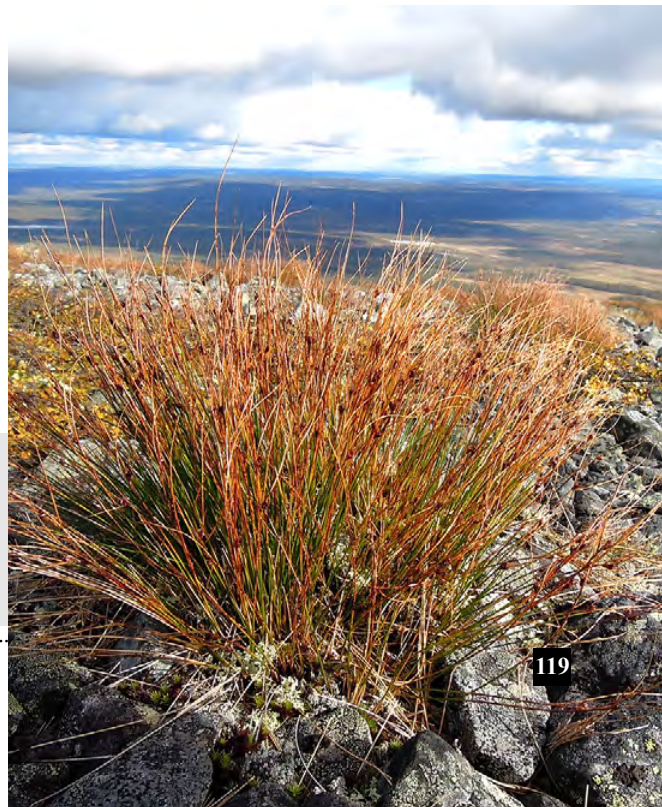
Jo pitkään on uumoiltu (mm. Tateoka 1966), että itäaasialainen *Anthoxanthum nipponicum* Honda 1926 on sama laji kuin pääasiassa eurosiperialainen *A. alpinum* Á. Löve & D. Löve 1948. Viime aikoina käsitys on hyväksytty monissa arvovaltaisissa lähteissä (mm. Panarctic Flora ja World Checklist of Selected Plant Families), joita meidänkin on syytä seurata. – Aiemmin *A. nipponicum* on käsitetty myös *A. odoratum* alalajiksi, jolla tasolla sen käypä nimi on *A. odoratum* subsp. *alpinum* (Á. Löve & D. Löve) B. M. G. Jones & Melderis, mutta uusin fylogeneettinen tutkimus (Chumová ym. 2021) on vahvistanut, että aito *A. odoratum* on allotetraploidinen risteymäjohtannainen toisena kantalajinaan *A. nipponicum*.

Katso myös *Hierochloë* edempänä.

Briza L. **räpelöt** darrgrässläktet ▶ **Briza** L. **siroräpelöt** darrgrässläktet

Suomenkielisen nimen täsmennys on tarpeen suvun *Macrobriza* (ks. edempänä) erottamisen takia.

- ⊗ **Chaetopogon fasciculatus** (Link) Hayek **sutiheinä** ▶
  - ⊗ **Agrostis subspicata** (Willd.) Raspail **sutiölli***Chaetopogon fasciculatus* (Link) Hayek

► **Metsämaarianheinä**, *Anthoxanthum australe*, voi kasvaa varsin karuissakin metsissä ja on korsiansa lamottua toisinaan vaikea mieltää muuten kuin päältä käveltäessä tuntuvasta miellyttävästä kumariintuoksuistaan.

Helsinki, Puroniitty, 4.7.2013 L. Helyrantta

- **Cinna latifolia** (Trevir. ex Göpp) Griseb. **hajuheinä** sötgräs
  - ● **Cinna latifolia** (Trevir. ex Göpp) Griseb. (**taiga**)hajuheinä sötgräs

Tarvittaessa käytettävä tarkenne on lisätty, sillä suvussa on kolme muutakin lajia eli amerikkalaiset lännenhajuheinä, *Cinna arundinacea*, kalifornianhajuheinä, *C. bolanderi*, ja meksikonhajuheinä, *C. poiformis*.

- Elytrigia** Desv. **juolat** kvickrötter ► **Elytrigia** Desv.

(**luja**)juolat kvickrötter

Tarvittaessa käytettävä etumääräite on syytä lisätä haprajuolien suvun *Thinopyrum* erottamisen vuoksi (ks. edempänä).

- ? **Hainardia cylindrica** (Willd.) Greuter **piiskaheinä** hainardia ►

? **Parapholis cylindrica** (Willd.) Romero Zarco **piiskakyyntähkä** hainardia

Hainardia cylindrica (Willd.) Greuter

- Hierochloë** R. Br. **maarianheinät** myskgräs ► sisällytetään sukuun **Anthoxanthum**

Tästä johtuen kahdessa lajissa lajimäärä muuttuu, koska suvussa *Anthoxanthum* on jo aiemmin julkaistu pätevästi eri lajit nimillä *A. alpinum* ja *A. odoratum*. Maarianheinien kansallisia nimiä ei ole syytä muuttaa.

- **Hierochloë alpina** (Sw. ex Willd.) Roem. & Schult. **tunturi-maarianheinä** fjällmyskgräs ►
  - **Anthoxanthum monticola** (Bigelow) Veldkamp **tunturi-maarianheinä** fjällmyskgräs

Hierochloë alpina (Sw. ex Willd.) Roem. & Schult.
- **Hierochloë australis** (Schrad.) Roem. & Schult. **metsämaarianheinä** finskt myskgräs ►
  - **Anthoxanthum australe** (Schrad.) Veldkamp **metsämaarianheinä** finskt myskgräs

Hierochloë australis (Schrad.) Roem. & Schult.
- **Hierochloë hirta** (Schrank) Borbás **niittymaarianheinä** älvmyskgräs ►
  - **Anthoxanthum hirtum** (Schrank) Y. Schouten & Veldkamp **niittymaarianheinä** raggmyskgräs

Hierochloë hirta (Schrank) Borbás
- **Hierochloë hirta** subsp. **arctica** (J. Presl) G. Weim. **pohjanmaarianheinä** nordmyskgräs ►
  - **Anthoxanthum hirtum** subsp. **arcticum** (J. Presl) G. C. Tucker **pohjanmaarianheinä** nordmyskgräs

Hierochloë hirta subsp. **arctica** (J. Presl) G. Weim.
- **Hierochloë hirta** subsp. **hirta** **kaakonmaarianheinä** älvmyskgräs ►
  - **Anthoxanthum hirtum** subsp. **hirtum** **kaakonmaarianheinä** älvmyskgräs

Hierochloë hirta subsp. **hirta**

- **Hierochloë odorata** (L.) P. Beauv. **tuoksumaarianheinä** doftmyskgräs ►
    - **Anthoxanthum nitens** (Weber) Y. Schouten & Veldkamp **tuoksumaarianheinä** doftmyskgräs

Hierochloë odorata (L.) P. Beauv.
  - **Hierochloë odorata** subsp. **baltica** G. Weim. **lännenmaarianheinä** strandmyskgräs ►
    - **Anthoxanthum nitens** subsp. **balticum** (G. Weim.) G. C. Tucker **lännenmaarianheinä** strandmyskgräs

Hierochloë odorata subsp. **baltica** G. Weim.
  - **Hierochloë odorata** subsp. **odorata** **lapinmaarianheinä** ängsmyskgräs ►
    - **Anthoxanthum nitens** subsp. **nitens** **lapinmaarianheinä** ängsmyskgräs

Hierochloë odorata subsp. **odorata**
- Hierochloë odorata** -ryhmä **tuoksumaarianheinäryhmä** ► **Anthoxanthum nitens** -ryhmä **tuoksumaarianheinäryhmä**
Hierochloë odorata -ryhmä

Lisäys

Macrobriza (Tzvelev) Tzvelev **isoräpelöt**

- O3 **Briza maxima** L. **isoräpelö** italienskt darrgräs ►
  - O3 **Macrobriza maxima** (L.) Tzvelev **isoräpelö** italienskt darrgräs

Briza maxima L.

Toisin kuin siroräpelöt, *Briza*, tämä sukunsa ainoa laji vaikuttaa olevan risteymäsyntyinen esivanhempinaan alatribusten *Brizinae* ja *Aveninae* / *Sesleriinae* edustajat.

▲ Persoonallisen isoräpelön, *Macrobriza maxima*, voi Suomessa nähdä miltei vain koristekasvina tai kesäkukkakimpuissa ja kuivakukkana kestokimpuissa.

La Palma, Cumbre Nueva, 14.4.2011 L. Helynranta

○3 **Schedonorus arundinaceus** subsp. **uechtritzius**

(Wiesb.) H. Scholz & Valdés **rehuruokonata** ▶

○3 **Lolium arundinaceum** subsp. **uechtritziunum**

(Wiesb.) B. Bock **rehuruokoraiheinä**

Festuca arundinacea var. *aspera* (Mutel) Asch. & Graebn.

Schedonorus arundinaceus subsp. *uechtritzius* (Wiesb.)

H. Scholz & Valdés

● **Schedonorus giganteus** (L.) Holub **lehtonata** lång-svingel ▶

● **Lolium giganteum** (L.) Darbysh. **lehtoraiheinä** lång-svingel

Festuca gigantea (L.) Vill.

Schedonorus giganteus (L.) Holub

●2 **Schedonorus pratensis** (Huds.) P. Beauv. **nurminata** ängssvingel ▶

●2 **Lolium pratense** (Huds.) Darbysh. **nurmiraheinä** ängssvingel

Festuca pratensis Huds.

Schedonorus pratensis (Huds.) P. Beauv.

• **Schedonorus arundinaceus** × **pratensis** = **Schedonorus** × **aschersonianus** (Dörf.) Holub ▶

• **Lolium arundinaceum** × **pratense** = **Lolium**

• **aschersonianum** (Dörf.) Banfi, Galasso, Foggi, Kopecký &

Ardenghi

Festuca arundinacea × *pratensis*

Schedonorus arundinaceus × *pratensis*

Schedonorus × *aschersonianus* (Dörf.) Holub

Phragmites Adans. **ruo'ot** vassläktet ▶ **Phragmites** Adans.

(**silkki**)ruo'ot vassläktet

Suomenkielisen nimen tarvittaessa käytettävä tarkenne on lisätty siksi, että on olemassa myös jättiruo'ot (*Arundo* L.) ja sokeriruo'ot (*Saccharum* L.). Silkki viittaa röyhyihin, jotka lopulta muuttuvat tähkylöiden silkikarvoista pöyheiksi.

Schedonorus P. Beauv. **isonadat** öronsvinglar ▶ sisällytetään

sukuun **Lolium** L. **raiheinät** repen, *Schedonorus* P. Beauv.

Tästä juontuu suomalaisittain (monen mielestä varmaan harmillisia) nimitysmuutoksia.

● **Schedonorus arundinaceus** (Schreb.) Dumort. **ruokonata** rörsvingel ▶

● **Lolium arundinaceum** (Schreb.) Darbysh. **ruokoraiheinä** rörsvingel

Festuca arundinacea Schreb.

Schedonorus arundinaceus (Schreb.) Dumort.

● **Schedonorus arundinaceus** subsp. **arundinaceus** **meriruokonata** ▶

● **Lolium arundinaceum** subsp. **arundinaceum** **meriruokoraiheinä**

Festuca arundinacea subsp. *arundinacea*

Schedonorus arundinaceus subsp. *arundinaceus*

▶ **Järviruo'on**, *Phragmites australis*, röyhyt tulevat lopulta pörhöisiksi tähkylöiden silkikarvoista.

Helsinki, Eläintarhanlahti, 7.10.2010 L. Helynranta

◀ **Hiirenhäntänä**, *Festuca myuros*, osoittaa Helsingissä taipumusta vakiintua nurmikkosiementulokkaana. Tällä ketomaisella nurmikolla Itä-Helsingissä laji on kasvanut ainakin vuodesta 2015 alkaen.

Helsinki, Myllypuro, 22.6.2021 L. Helynranta

- **Lolium perenne** × **Schedonorus pratensis** nurmi-rainata = ×**Schedolium loliaceum** (Huds.) Holub ▶
  - **Lolium perenne** × **pratense** = **Lolium** ×**elongatum** Banfi, Galasso, Foggi, Kopecký & Ardenghi **konturaiheinä** *Festuca pratensis* × *Lolium perenne* *Lolium perenne* × *Schedonorus pratensis* × *Schedolium loliaceum* (Huds.) Holub

Lisäys

Thinopyrum Á. Löve **haprajuolat**

Suvun itsenäisyyttä puoltavat sen perimän (genomin) omape-räinen rakenne sekä sukuryhmässään poikkeavan jäykkä tähkä lähes rustomaisen kovine kaleineen ja helpeineen (mm. Soreng ym. 2017, Banfi 2018).

- **Elytrigia intermedia** (Host) Nevski **hopeajuola** tubbkickrot ▶ ○ **Thinopyrum intermedium** (Host) Barkworth & D. R. Dewey **hopeahaprajuola** tubbkickrot *Elytrigia intermedia* (Host) Nevski
- **Elytrigia junceiformis** Á. Löve & D. Löve **merijuola** strandkwickrot *Elymus farctus* subsp. *borealiatlantica* (Simonet & Guin.) Melderis *Elytrigia juncea* subsp. *borealiatlantica* (Simonet & Guin.) Hyl. ▶ ● **Thinopyrum junceiforme** (Á. Löve & D. Löve) Á. Löve **merihaprajuola** strandkwickrot *Elytrigia junceiformis* Á. Löve & D. Löve *Elymus farctus* subsp. *borealiatlantica* (Simonet & Guin.) Melderis *Elytrigia juncea* subsp. *borealiatlantica* (Simonet & Guin.) Hyl.
- **Elytrigia acuta** (DC.) Tzvelev × **repens** = **Elytrigia** ×**drucei** Stace *Elymus pycnanthus* (Godr.) Melderis × *repens* ▶ • **Elytrigia repens** × **Thinopyrum acutum** (DC.) Banfi *Elymus pycnanthus* (Godr.) Melderis × *repens* *Elytrigia acuta* (DC.) Tzvelev × *repens* *Elytrigia* ×*drucei* Stace × *Thinoelymus drucei* (Stace) Banfi

- **Elytrigia junceiformis** × **repens** = **Elytrigia** ×**littorea** (Schumach.) Hyl. *Elymus farctus* subsp. *borealiatlantica* × *repens* *Elytrigia juncea* subsp. *borealiatlantica* × *repens* ▶ • **Elytrigia repens** × **Thinopyrum junceiforme** *Elymus farctus* subsp. *borealiatlantica* × *repens* *Elytrigia juncea* subsp. *borealiatlantica* × *repens* *Elytrigia junceiformis* × *repens* *Elytrigia* ×*littorea* (Schumach.) Hyl.

Vulpia C. C. Gmel. **häntänädat** ekorrsvinglar ▶

sisällytetään sukuun **Festuca** L. **pikkunadat** svinglar Tämä ei aiheuta muutoksia Suomessa tavattujen lajien kansalisiin nimiin, mutta käyvät tieteelliset nimet muuttuvat.

- ⊗ **Vulpia alopecuros** (Schousb.) Dumort. **ketunhäntänäta** rävsvingel ▶
  - ⊗ **Festuca alopecuros** Schousb. **ketunhäntänäta** rävsvingel *Vulpia alopecuros* (Schousb.) Dumort.
- **Vulpia bromoides** (L.) Gray **oravanhäntänäta** ekorrsvingel ▶
  - **Festuca bromoides** L. **oravanhäntänäta** ekorrsvingel *Vulpia bromoides* (L.) Gray
- **Vulpia geniculata** (L.) Link **polvihäntänäta** stor rävsvingel ▶
  - **Festuca geniculata** (L.) Lag. & Rodr. **polvihäntänäta** stor rävsvingel *Vulpia geniculata* (L.) Link
- **Vulpia myuros** (L.) C. C. Gmel. **hiirenhäntänäta** rättsvingel ▶
  - **Festuca myuros** L. **hiirenhäntänäta** rättsvingel *Vulpia myuros* (L.) C. C. Gmel.

RANUNCULACEAE leinikkikasvit

Poistoja

- **Ranunculus aquatilis** L. **ojasätkin** vattenmöja
- **Ranunculus aquatilis** var. **aquatilis** **kellus- ojasätkin** vanlig vattenmöja
- **Ranunculus aquatilis** var. **diffusus** With. **upos- ojasätkin** grodmöja *Ranunculus trichophyllus* auct. ▶
- **Ranunculus aquatilis** L. **ojasätkin** **vattenmöja** *Ranunculus trichophyllus* auct. Muunnosten erottaminen ojasätkimestä on perustunut kelluslehtien olemassaoloon (var. *aquatilis*) tai puuttumiseen (var. *diffusus*) ja vähäisiin kukkien eroihin. Välimuodot yhdistävät

ominaisuuksia eikä niitä voida käyttää taksonomiseen luokitteluun. Muunnosten poistaminen aiheuttaa myös seuraavien hybridikombinaatioiden poistamisen:

- **Ranunculus aquatilis** var. **aquatilis** × **baudotii**
- ? **Ranunculus aquatilis** var. **aquatilis** × **schmalhauseni**
- **Ranunculus aquatilis** var. **diffusus** × **schmalhauseni**

- **Ranunculus aquatilis** × **baudotii** jää sellaisenaan jäljelle, mutta

- **Ranunculus aquatilis** × **schmalhauseni** saa muodon ►
? **Ranunculus aquatilis** × **schmalhauseni**
Status muuttuu, koska Säkylän Kuninkaanlähteestä kerätyt aiemmin risteymäksi *Ranunculus aquatilis* var. *diffusus* × *schmalhauseni* määritetyt näytteet ovat osoittautuneet risteymäksi *Ranunculus kauffmannii* × *schmalhauseni* (ks. edempänä).

Poisto

? **Ranunculus aquatilis** × **circinatus**

Poistetaan, koska näyte, johon tieto perustuu, on osoittautunut lajiksi *Ranunculus circinatus* (det. 2019 L. Pihlajaniemi).

Lisäys

• **Ranunculus kauffmannii** × **schmalhauseni**

U. Mäntsälä, Kirkonkylä, Oitin tien lähellä, oja Anttilan luona 27.7.1949 L. Korhonen (H), det. 2019 L. Pihlajaniemi). – St. Säkylä, Köyliö, Kuninkaanlähte, 1932 L. Pohjala, 1952 L. O. Ervi, 1978 J. Suominen (kaikki H; det. 2021 L. Pihlajaniemi).

GROSSULARIACEAE herukkakasvit

Ribes uva-crispa -ryhmä tarhakarviaiset ► **Ribes uva-crispa** -ryhmä **tarhakarviaisryhmä**

FABACEAE hernekasvit

Melilotus Mill. mesikätk sötväpplingar ► sisällytetään sukuun

Trigonella L. sarviapilat trigonellor

- **Melilotus albus** Medik. valkomesikkä vit sötväppling ►
○ **Trigonella alba** (Medik.) Coulot & Rabaute valkomesikkä vit sötväppling
Melilotus albus Medik.
- **Melilotus altissimus** Thuill. isomesikkä stor sötväppling ►
○ **Trigonella altissima** (Thuill.) Coulot & Rabaute isomesikkä stor sötväppling
Melilotus altissimus Thuill.
- **Melilotus dentatus** (Waldst. & Kit.) Pers. rantamesikkä strandsötväppling ►
○ **Trigonella dentata** (Waldst. & Kit.) Coulot & Rabaute rantamesikkä strandsötväppling
Melilotus dentatus (Waldst. & Kit.) Pers.
- **Melilotus indicus** (L.) All. intianmesikkä dvärgsötväppling ►
○ **Trigonella smallii** Coulot & Rabaute intianmesikkä dvärgsötväppling
Melilotus indicus (L.) All.
- **Melilotus officinalis** (L.) Lam. rohtomesikkä gul sötväppling ►
○ **Trigonella officinalis** (L.) Coulot & Rabaute rohtomesikkä gul sötväppling
Melilotus officinalis (L.) Lam.
- ⊗ **Melilotus sulcatus** Desf. uurremesikkä ribbsötväppling ►
⊗ **Trigonella sulcata** (Desf.) Coulot & Rabaute uurremesikkä ribbsötväppling
Melilotus sulcatus Desf.

◀ Toisinaan suvun vaihtaminen aiheuttaa lajin tieteellisissä nimissä ikäviä lajimäärään muuttumisia, kuten intianmesikäällä, *Trigonella smallii* (syn. *Melilotus indicus*), koska on olemassa toiselle lajille kuuluva nimi *Trigonella indica* L. 1753.

Lanzarote, La Vegueta 22.3.2018 A. Kurto.

- **Melilotus wolgicus** Poir. **volganmesikkä** rysk sötväppling ▶
- **Trigonella wolgica** (Poir.) Coulot & Rabaute **volganmesikkä** rysk sötväppling
Melilotus wolgicus Poir.

Suku *Melilotus* on osoittautunut DNA-pohjaisissa fylogenioissa sijoittuvan suvun *Trigonella* sisään (Steele 2010, de Sousa 2015); mikäli suvut haluttaisiin edelleen pitää erillään, suku *Trigonella* jäisi parafyleettiseksi. Nimestä *Trigonella* (1753) on vanhempi kuin *Melilotus* (1754) ja tulee siten yhdistetyn suvun yhteiseksi nimeksi.

- 1 **Pisum sativum** L. (**sato**)herne ärt ▶
- 1 **Lathyrus oleraceus** Lam. (**sato**)herne ärt
Pisum sativum L.
- ⊗1 **Pisum sativum** var. **arvense** (L.) Poir. **peltoherne** foderärt ▶
- ⊗1 **Lathyrus oleraceus** var. **arvense** (L.) H. Schaeef., Coulot & Rabaute **peltoherne** foderärt
Pisum sativum var. **arvense** (L.) Poir.
- 1 **Pisum sativum** var. **sativum** **ruokaherne** trädgårdsärt ▶
- 1 **Lathyrus oleraceus** var. **oleraceus** **ruokaherne** trädgårdsärt
Pisum sativum var. **sativum**

▲ **Herne, *Lathyrus oleraceus*, voi löytyä taajamissa monenmoisilta kasvupaikoilta, tässä kovasti tukea ha-puilemassa kaduilta lakaistun hiekan läjästä.**

Helsinki, Myllypuro, Myllyruuhkanpolku, 7.7.2020 L. Helynranta

Kolmilajinen suku *Pisum* sekä sille läheinen kaksilajinen suku *Vavilovia* (ei Suomessa) asettuvat DNA-pohjaisissa fylogenioissa suvun *Lathyrus* sisään (Schaefer ym. 2012) ja on siis yhdistettävä tähän.

- ⊗ ***Vicia ervilia*** (L.) Willd. **linssivirna** linsvicker ▶
  - ⊗ ***Ervilia sativa*** Link **linssivirvilä** linsvicker
Vicia ervilia (L.) Willd.
- Jotta laaja *Vicia*-suku saadaan monofyleettiseksi, sen sektiot *Ervum* ja *Ervilia* on kokonaisuudessaan siirrettävä omiin samannimiisiin segregaattisukuihinsa (Schaefer 2012). Tämä on Suomessa tavatun flooran osalta jo tehty lukuun ottamatta linssivirmaa, joka nyt siirretään sukuun *Ervilia*.

ROSACEAE ruusukasvit

Lisäys

- M ***Aruncus aethusifolius*** (H. Lévl.) Nakai **pikkutöyhtö-angervo** koreansk plymspirea
EK. Hamina, Hevoshaka, puutarhajäteläjitys (6718821: 510873). Soran- ja mullansekainen joutomaakenttä, pieni kukintaa aloitteleva tupas 17.7.2019 Timo Hietanen (H).

Lisäys

- Gillenia*** Moench **perhoangervot** gillenior
Puutarhurien suvulle antama suomenkielinen nimi periytyy ajoilta, jolloin suvun katsottiin olevan pensasangervoille, *Spiraea*, läheinen.

◀ **Enkeliperhoangervo, *Gillenia trifoliata*, ei ehkä äkki-päätään miellä ruusukasvien heimon jäseneksi. Vielä kiehtovampaa on, että sen kaksilajinen suku sijoittuu omenista, päärynöistä ja muista hedelmäpuistaan tunnetun sukuryhmän (tribuksen) *Maleae* evolutiivisen puun tyvimmäiseksi haaraksi (kladiksi).**

Om Gillenia trifoliata (L.) Moench **enkelperhoangervo**

gillenia

EH. Riihimäki, Lehtola, Kivioja, Riihiviidantien W-puoli (6741142:3377654). Puutarhajätteiden kaatoon ajoittain käytetty metsätien levennys, 4 kukintovartta matalalla maakasalla. 10.7.2020 Timo Hietanen 820 (H).

Lisäys

O3 Hedlundia austriaca (Beck) Sennikov & Kurto **itävallanpihlaja** österrikisk oxel

Kuten Kurto ym. (2020) povasivat, laji kasvaa lintujen levitämänä ainakin Helsingin Myllypuron luoteisosien asutuksen läheisissä metsissä. Runsaasti ja komeitakin lähtöpuita kasvaa siellä Hallaivuorentien pohjoisosan varrella ja Myllärintanhuan taloryhmän piirissä. Luonnossa kasvaa vasta ensimmäisen sukupolven yksilöitä, mutta laji saattaa hyvin vakiintua, kuten suomenpihlaja (*Hedlundia hybrida*), ja ruotsinpihlaja (*Scandosorbus intermedia*), ovat jo tehneet seudun metsissä (ainakin 66803:33918 ja 66813:33924). Niissä on tavattu myös pyreneittenpihlajan (*H. mougeotii*) nuorisoa (Kurto ym. 2020).

O3 Malus toringo var. **sargentii** (Rehder) C. K. Schneid. **marjapompenapensas** (pikkuhelmiomenapuu) bukettapel ▶

O3 Malus toringo var. **sargentii** (Rehder) C. K. Schneid. **helmiomenapensas** bukettapel

Lisäys

• **Rosa caesia** × **mollis**

Henry Väre on hiljattain määrittänyt joukon näytteitä (H) Ahvenanmaan, Varsinais-Suomen ja Uudenmaan eliomaakunnista täksi risteymäksi.

Lisäys

Om Spiraea trilobata L. **siperianvirpiangervo** sibirisk spirea

EH. Valkeakoski, Lumikorven jäteasema (6798399:3343343). Itäisen joutomaakentän multaisella maakasalla 1 yksilö 5.8.2020 Timo Hietanen (H-ark; valokuvattu).

▲ **Sirokesäkynttilän**, *Oenothera lindheimeri*, suomenkielinen nimi juontuu ajalta, jolloin lajin lähisukulaisineen (n. 20 lajia) katsottiin kuuluvan sukuun *Gaura*. Nyt se on fylogeneettisten analyysien perusteella sisällytetty helokkien suureen sukuun (n. 160 lajia), vaikka erottuikin sen sisällä usein vastakohtaisten kukkiensa sekä lyhyiden luottiliuskojensa ja avautumattomien (pähkylämäisten), vähäsiemenisten hedelmiensä perusteella.

Helsinki, Myllypuro, Myllyaukio, kesäkukkakaukalo, 19.9.2018 A. Kurto

CUCURBITACEAE kurkkukasvit

Lisäys

⊗ **Cucurbita maxima** Duchesne **jättikurpitsa** jättepumpa
EH. Forssa, Jokioisten siirappitehdas (6749:3309), maissin purkupaikalla yksi yksilö 15.7.1964 Alli Väre (Väre 1965).

ONAGRACEAE horsmakasvit

Lisäyksiä

Om Oenothera lindheimeri (Engelm. & A. Gray) W. L. Wagner &

Hoch **sirokesäkynttilä** sommarljus

Gaura lindheimeri Engelm. & A. Gray

U. Hyvinkää, Kapulan jätekeskus, pitkien maakasojen viereisellä, soran-, mullan- ja kuorihakkeensekaisella myllättyllä joutomaakentällä (6730178:3380016), yksi pieni tupas. 1.9.2020 Timo Hietanen (H).

Sirokesäkynttilä on aiemmin tunnettu tieteellisellä nimellä *Gaura lindheimeri* ("herrasväenkaura"). Tämä Suomessa kasvatettava perenna on meillä vanha puutarhakasvi, jonka viljely on viime vuosikymmeninä vähentynyt; tällä paikalla kasvi on ilmeinen puutarhakarkulainen (multatulokas).

◀▲ Itävallanpihlajan, *Hedlundia austriaca*, parametriseksi ehtinyt jälkeläinen lähiömetsikössä. Lajia luonnehtivat isot, teräväliuskaiset, -loviset ja -hampaiset lehdet, joista osa on hyvinkin leveitä.

Helsinki, Hallainvuori, 30.9.2015 ja 6.10.2021 L. Helyntanta

◀ **Jättihelokki**, *Oenothera glazioviana*, on uhkea kasvi jopa reilusti yli metrin korkeine varsineen ja jopa viisienttisine terälehtineen. Paljolti punainen verhiö ja punatyviset karvat kuuluvat myös lajin tuntomerkkeihin.

Hanko 21.8.2021 Timo Hietanen.

koilliseurooppalainen ja siperialainen luonnonkasvi, kun taas *S. dasyclados* on risteymäsyntyinen viljelykasvi. Sen lajike 'Aquatica' on valittu Suomessa kasvatetusta aineistosta ja sittemmin viety muuallekin maailmaan mm. energiakasviksi.

BRASSICACEAE ristikkukaiskasvit

Alyssum L. kilpiruohot stenörter ▶ **Alyssum** L. (kivi)kilpiruohot stenörter

Suomenkielisen nimen tarvittaessa käytettävä tarkenne on tarpeen, koska olemassa ovat segregaattisuvut *Alyssoides* Mill., helmikilpiruohot, ja *Aurinia* Desv., kultakilpiruohot.

Lisäys

⊗ **Descurainia incana** (Bernh. ex Fisch. & C. A. Mey.) Dom lännenlitutilli grätt stillfrö
Descurainia richardsonii O. E. Schulz
EH. Riihimäki, myllyalue, ratapenger (6739:3379) 2.9.1931
Osmo I. Aulamo (H).

Lännenlitutilli oli mainittu jo vuoden 1987 nimistöluettelossa (Kurtto & Lahti 1987) nuoremmalla toisintonimellään *Descurainia richardsonii* mutta jäi vahingossa pois vuoden 2019 luettelosta (Kurtto ym. 2019).

CARYOPHYLLACEAE kohokkikasvit

Cherleria L. naskalinädät dvärgrörlar ▶ **Cherleria** L. naskalinädät fjällnörlar

⊗ **Corrigiola litoralis** L. varsanpolvi skorem ▶ ⊗ **Corrigiola litoralis** L. hietavarsanpolvi skorem
Suomenkielistä nimeä on tarkennettu, koska suvun 11 muuta-kin lajia ovat saaneet tarkenteen.

● **Silene vulgaris** (Moench) Garcke subsp. **vulgaris** var. **littoralis** (Rupr.) Jalas **suomenlahdennurmikohokki** finnglim
▶ ● **Silene vulgaris** (Moench) Garcke subsp. **vulgaris** var. **littoralis** (Rupr.) Jalas **suomenlahdennurmikohokki** finnglim
Nimen "kantamuoto" eli basionyymi on *Silene inflata* var. *littoralis* Rupr., jonka muunnosmääreen (epiteetin) kirjoitusasua ei tule myöhemmissä kombinaatioissa(kaan) muuttaa, sillä latinan sanat *littoralis*, *litoralis*, *littoreus* ja *litoreus* ovat kaikki epiteetteiksi kelvollisia.

AMARANTHACEAE (INCL. CHENOPODIACEAE) revonhätäkasvit

Perinteisesti erillään pidetyt heimot *Chenopodiaceae* Vent. 1799 ja *Amaranthaceae* Juss. 1789 on yhdistetty APG IV:ssä (Angiosperm Phylogeny Group 2016), jolloin laajennetun heimon nimeksi tulee heimonimistä vanhempi eli *Amaranthaceae*. Heimot pidettiin vielä erillään mm. laajassa *Caryophyllales*-hankkeessa (Hernández-Ledesma ym. 2015), mikä perustui

OM **Oenothera glazioviana** Micheli **jättihelokki** jättenattljus
U. Hanko, Stormossenin lounaispuoleisen maankaatopaikan täyttömäen ylätasanteen lounaisen reunavallin yläluiskalla (6642580:3276918), yksi kookas monihaarainen yksilö. 21.8.2021 Timo Hietanen. Näyte kerätty mutta ei vielä herbaariossa; määrittäminen vahvistettu valokuvista.

Suomessa vähän kasvatettava koristekasvi; tällä paikalla puutarhakarkulainen (multatulokas). Lajista on käytetty myös suomenkielistä nimeä oranssihelokki, mutta kukkien väri muuttuu tuon nimen mukaiseksi vasta korkeintaan terälehtien lakastuttua.

• **Epilobium anagallidifolium** × **palustre**
InL. Utsjoki, Suohpajohka (7749:3474), 1990 Y. Mäkinen (YME; Mäkinen ym. 2019). [Turun yliopiston kasvimuseossa (TURA) on lisäksi kaksi vanhaa näytettä (viisi arkkiä) Kittilän (KiL) Pallastunturilta ja Enontekiön (EnL) Tarvantojoelta jo keruuaikana määritetty tähän risteymään, mutta näytteitä ei ole tarkistettu.]

VIOLACEAE orvokkikasvit

OM **Viola** ×**wittrockiana** Gams ex Nauenb. & Buttler **tarha-orvokki pensé** ▶ OM **Viola** ×**wittrockiana** Gams **tarha-orvokki pensé**

SALICACEAE pajukasvit

OM **Salix dasyclados** auct. **vannepaju sammetsvide** ▶
OM **Salix dasyclados** Wimm. **vannepaju sammetsvide**
Salix gmelinii auct.

OM **Salix dasyclados** 'Aquatica' **vesipaju**
Salix gmelinii 'Aquatica'
Salix 'Aquatica Gigantea'

Edellisessä päivityksessämme (Kurtto ym. 2020) julkaisimme vannepajun nimistömuutokseksi *Salix dasyclados* auct. > *Salix gmelinii* Pall. seuraten Suomen puu- ja pensaskasvion (Uronen & Saarinen 2020) näkemystä. Kuitenkin aito *S. gmelinii* on

▲ Suomenlahdennurmikohokki, *Silene vulgaris* var. *litto-ralis*, kuuluu etelärannikkomme kallio- ja kivikkorantojen yleiseen flooraan.

Helsinki, Uunisaari 10.8.2008 L. Helynranta

siihen, että pienen *Polycnema*-sektion siirtäminen savikkakasveista revonhantakasveihin tekisi molemmat heimot monofyleettisiksi, jolloin niiden yhdistäminen ei olisi tarpeen. Kuitenkin äskettäisessä monipuolisessa molekyyli-tutkimuksessa (Morales-Briones ym. 2020) päädyttiin tulokseen, että heimopari sisältää viisi samantasoista yksikköä, joita esitetään käsiteltäviksi alaheimoina *Amaranthoideae*, *Polycnemoideae*, *Betoideae*, *Chenopodioideae* ja *Salicornioideae*. Suomen lajiluettelossa siirrytään nyt noudattamaan tätä käsittelyä ja heimot yhdistetään. Mahdollista kuitenkin on, että heimojakoja tutkitaan vielä myöhemmin uudelleenkin.

○ **Cycloloma atriplicifolium** (Spreng.) J. M. Coult. **kiekkosavikka** hjulmällä

Chenopodium atriplicifolium (Spreng.) A. Ludw. ex Graebn.

► ○ **Dysphania atriplicifolia** (Spreng.) G. Kadereit, Sukhor. & Uotila **kiekkosavikka** hjulmällä

Chenopodium atriplicifolium (Spreng.) A. Ludw. ex Graebn.

Cycloloma atriplicifolium (Spreng.) J. M. Coult.

Cycloloma on pidetty omana yksilajisena sukunaan lähinnä siksi, että sen ainoan lajin kehälehtien selässä on selvä poikittainen palle, jollaista ei muilla *Dysphanieae*-tribuksen lajeilla ole. Viimeaikaisten molekyyli-tutkimusten perusteella (Uotila ym. 2021) laji kuitenkin kuuluu selvästi monilajiseen *Dysphania*-sukuun ja sen samaan amerikkalaiseen sektioon *Adenois* kuin sitruunasavikka, *D. ambrosioides*.

CORNACEAE kanukkasvit

? **Cornus sanguinea** L. **mustamarjakanukka** skogskornell ► ? **Cornus sanguinea** L. **pikikanukka** skogskornell

Lajin suomenkielinen nimi on haluttu lyhentää, jotta alalajien kansalliset nimet pysyisivät kohtuullisen lyhyinä (anatolianpikikanukka, euroopanpikikanukka, kaakonpikikanukka, ukrainanpikikanukka, unkarinpikikanukka).

POLEMONIACEAE siniltavakasvit

Lisäys

OM **Polemonium reptans** L. **niittysinilvatva** krypblågull

U. Helsinki, Laajasalo, Mellinintie, täyttömaa (66745:33909), kaksi yksilöä 9.7.2017 Lars Winberg (H-ark).

Niittysinilvatva on kotoisin itäisestä Pohjois-Amerikasta, missä sen kasvupaikkoja ovat mm. ravinteikkaat, tuoreet tai kosteat lehtipuuvaltaiset jokivarsimetsät, laaksonpohjat ja törmien alustat. Laajasaloon kasvi on päätynyt sinne täytemaaksi tuodun puutarhamaan mukana.

ERICACEAE kanervakasvit

Hypopitys Hill **mäntykukat** tallörter

Monotropa L.

►

Hypopitys Hill **mäntykukat** tallörter

Suvun *Hypopitys* erottamisen jälkeen suku *Monotropa* jää kyllä olemaan ainakin amerikkalais-kaakkoisaasianlaisen tyyppilajinsa *M. unifloran* eli aavepiipun voimin.

RUBIACEAE matarakasvit

Asperula L. **maratit** färgmåror ► **Asperula** L. **(aito)maratit**

färgmåror

Polyfyletian välttämiseksi Del Guacchio ja Caputo (2020) ehdottivat laajasti käsitetyn suvun *Asperula* L. jakamista. Suomessa luonnonvaraisina tavatut lajit säilyvät suvussa *Asperula* s. str., joka kuitenkin tarvitsee nyt etumääritteen. Määritettävä aito käytetään tässä merkityksessä alkuperäinen (sellainen kuin jokin on alun perin ollut).

▼ **Hento ja kapealehtinen värimaratti**, *Asperula tinctoria*, tunnetaan nykyisin Suomesta luontaisen oloisena vain Kemiönsaaresta ja Raumalta.

Viro, Saarenmaa, Panga 26.6.2018 L. Helynranta

APOCYNACEAE oleanterikasvit

Lisäys

- **Vincetoxicum rossicum** (Kleopow) Barbar. **venäjänkäärmeenpistonyrtti** brun tulkört
Jussi Mäkinen tapasi ja valokuvasi tämän kasvin Helsingin Laajasalon Kruunuvuorenrannan rantaniityllä (667480:338972) heinäkuussa 2020 mahdollisesti joko puutarhakarkulaisena tai paikalla aiemmin sijainneeseen öljysatamaan jotenkin liittyneenä tulokkaana. Laji on itäisessä Pohjois-Amerikassa haitallinen vieraskasvi, joten sen mahdollista luonnonvaraiseksi asettumista Suomeen tulee tarkkailla.

BORAGINACEAE lemmikkikasvit

Anchusa L. **rastit** oxtungor, *Lycopsis* L.

- ▶ **Anchusa** L. **isorastit** oxtungor

Suomenkielisen nimen tarkenne on tarpeen suvun *Lycopsis* erottamisen vuoksi (ks. edempänä *Lycopsis*).

- **Anchusa arvensis** (L.) M. Bieb. **peltorasti** färtunga *Lycopsis arvensis* L.
  - ▶ ● **Lycopsis arvensis** L. **peltorasti** färtunga *Anchusa arvensis* (L.) M. Bieb.

Lisäyksiä

Buglossoides arvensis -ryhmä **ketorusojuuriryhmä** *

- **Buglossoides arvensis** (L.) I. M. Johnst. **ketorusojuuri** sminkrot *
Lithospermum arvense L.

▼ Peltorastin, *Lycopsis arvensis*, kukat loistavat lempeän syväsinisinä pistävän karkeakarvaisten versojen latvassa.

Joutsa kk, Venetie 24.6.2007 L. Helynranta

- **Buglossoides arvensis** var. **arvensis** **valkoketorusojuuri** vit sminkrot *
Lithospermum arvense var. *arvense*
- × **Buglossoides arvensis** var. **coerulescens** (DC.) A. Hansen & Sunding **siniketorusojuuri** blå sminkrot
Lithospermum arvense var. *coerulescens* DC.
- **Buglossoides incrassata** (Guss.) I. M. Johnst. **paisurusojuuri** *
- **Buglossoides incrassata** subsp. **splitgerberi** (Guss.) E. Zippel & Selvi **ratarusojuuri** *
Buglossoides arvensis auct.

Selvi ja Cecchi (2009) siirsivät aiemmin yleisesti ketorusojuuren rotuna tai lähilajina pidetyn *splitgerberi*-epiteettiä kantavan kasvin lajin *Buglossoides incrassata* alalajiksi. Tuota lajia luonnehtivat hedelmävaiheessa turpeat kukkaperät ja -pohjukset (lat. *incrassatus* = lihava, pulska) sekä pitkulaisen soikeat, selväsuoniset sirkkalehdet, kun taas ketorusojuurella kukkaperät ja -pohjukset ovat pysyvästi hoikkia ja sirkkalehdet soikeita ja näennäisesti suonettomia (ks. Hronešin (2015) valokuvat

◀ ▲ Ruskeakukkainen venäjänkäärmeenpistonrytti, *Vincetoxicum rossicum*, on jotenkin päätynyt Helsingin Laajasalon merenrantaniitylle.

Jussi Mäkinen 27.7.2020

sekä Zippelin ja Wilhalmin (2003) piirroskuvat). Koska keto- ja ratarusjuurta ei ole liikkään aina pidetty erillään kirjallisuus- ja arkistotiedoissa ja koska niiden erot eivät suinkaan aina ole nähtävissä maastossa ja näytteissä, on usein syytä tyytyä kollektiiviseen määrittelyyn eli tasolle ketorusjuuriryhmä.

Zippel ja Raus (2020) luettelevat Suomesta useita ratarusjuurinäytteitä (TMP!) Pirkanmaalta ja Ahvenanmaalta niin rautateiltä kuin pellonlaitteilta. Kuitenkin suomalaisen herbaarioaineiston kattavampi läpikäynti (AK) on viimeaikaisen poikkeustilan takia tekemättä, joten tässä ei vielä ole mahdollista antaa näkemystä kasvin historiallisesta asemasta (muinais- vai uustulokas, vakinainen vai satunnainen) Suomessa. Ahvenanmaan kasvupaikat

kyllä viittaavat muinaistulokkuuteen, mutta kunhan herbaariotyö on tehty, asiaan palataan Lutukassa. – Ratarusjuuren kokonaisalue näyttää kattavan valtaosan Eurooppaa ja ulottuvan kaakossa Keski-Aasiaan saakka (Zippel & Raus 2020).

Alkuaan lähinnä mediterraaninen ketorusjuuriryhmä on taksonomisesti hankala ja tarvinnee vielä lisätutkimuksia. Saa sitten nähdä, mitä paisu- ja ratarusjuuren taksonomialle niiden myötä mahdollisesti tapahtuu.

Lajin *Buglossoides arvensis* suomenkielinen nimi on ollut tarpeen muuttaa peltorusjuuresta ketorusjuureksi, koska lajin rajaus on muuttunut. Sitä paitsi uusi nimi kuvaa kasvin nykyistä ekologiaa paremmin kuin vanha.

○ **Cynoglottis barrelieri** (All.) Vural & Kit Tan **rastio** turkisk oxtunga

Anchusa barrelieri (All.) Vitman ▶

○ **Cynoglottis barrelieri** (All.) Vural & Kit Tan **tarharastio** turkisk oxtunga

Anchusa barrelieri (All.) Vitman

Suomenkieliseen nimeen on syytä palauttaa aiemman nimen tarharasti etumäärite, koska sukuun kuuluu myös anatolianrastio, *Cynoglossum chetikiana*.

Lisäys

Lycopsis L. **suvirastit** färtungor

Hilgerin ym. (2004) selvityksestä lähtien sukujen *Anchusa* ja *Lycopsis* erillisyyden on saanut yhä enemmän kannattajia, joihin meidänkin on nyt syytä liittyä. 'Suvi' kertoo tässä, että suvun lajit ovat yksivuotisia toisin kuin isorastit eli *Anchusa*-lajit.

▼ **Ketorusjuuriko? Täytynee vielä käydä Suomenlinnan Susisaarella keväällä ja kesäkiesällä varmistamassa sirkkalehdistä ja hedelmävaiheen kukkapeleistä.**

4.6.2015 L. Helynranta

- **Myosotis laxa** subsp. **baltica** (Sam.) Hyl. ex Nordh. **merirantalemmikki** strandförgätmigej ▶
  - **Myosotis laxa** var. **baltica** (Sam.) **Apelgren merirantalemmikki** strandförgätmigej
Myosotis laxa subsp. *baltica* (Sam.) Hyl. ex Nordh.
- **Myosotis laxa** subsp. **caespitosa** (Schultz) Hyl. ex Nordh. **järvirantalemmikki** vanlig sumpförgätmigej ▶
  - **Myosotis laxa** var. **caespitosa** (Schulz) **Apelgren järvirantalemmikki** vanlig sumpförgätmigej
Myosotis laxa subsp. *caespitosa* (Schultz) Hyl. ex Nordh.
- ? **Myosotis laxa** subsp. **laxa** **lännerantalemmikki** falsk förgätmigej ▶
  - ? **Myosotis laxa** var. **laxa** **lännerantalemmikki** falsk förgätmigej
Myosotis laxa subsp. *laxa*

Rotujen välimuodot ovat var. *baltica* alueella ja esiintymien seassakin yleisiä. Rantalemmikkiimme on esitetty sisältyvän kolmattakin rotua, var./subsp. *laxa*, mutta toisaalta sitä pidetään myös pelkästään pohjoisamerikkalaisena ja lajin muuntelu koko laajalla levinneisyysalueellaan tunnetaan vielä kovin puutteellisesti. Pohjolassa ja Baltiassa muuntelu saattaa olla osittain geneettistä, mutta todennäköisemmin se aiheutuu epigeneettisestä vasteesta ympäristöoloihin, koska rotuja ei ole erotettavissa DNA-analysein. Niinpä Suomessa paljon käytetty alalajitasoinen luokittelu vaikuttaa tällä tietämällä liioitellulta ja muunnostason käyttö perustellumalta, niin kuin ekotyypien kohdalla tavataan tehdä. – Rantalemmikin taksonomiaan voi uppoutua syvemmin Apelgrenin (1990, 1991), Kookin ym. (2016) ja Pihun ym. (2009) julkaisujen avulla.

- **Nonea pulla** DC. rusonunna svartnonnea ▶ ○ **Nonea pulla** (L.) DC. rusonunna svartnonnea
Linné julkaisi kahdesti (vuosina 1758 ja 1759) nimen *Lycopsis pulla*. Varhaisempi nimi ei ilmeisesti suoraan kuulu nyt nimellä *Nonea pulla* tunnetulle kasville, mutta ehdotettujen konservointien kautta nimi *Lycopsis pulla* L. 1758 on nyt katsottava nimen *Nonea pulla* basionymiksi, minkä vuoksi auktorisiteerausta tulee tarkentaa. Tarkemman (englanninkielisen) selosteen asiasta voi lukea hyvin hyödyllisen verkkosivuston [The Linnaean Plant Name Typification Project](#) kautta hakemalla sen alakohdan [Search the Linnaean Database](#) avulla kaikki Linnén *Lycopsis*-nimet.

CONVOLVULACEAE kiertokasvit

- ⊗ **Ipomoea nil** (L.) Roth **keisarinelämänlanka** kejsarvinda EH. Forssa, Jokioisten siirappitehdas (6749:3309), maissin purkupaikalla yhteensä muutamia yksilöitä vuosina 1958–1960 Alli Väre (FOR; Väre 1960a). Siementulokas, rikkana amerikkalaisen maissin siemenen joukossa. – EH. Ypäjä, Levänkylä (674:329), rikkaruohona, tullut siemenenä Jokioisten siirappitehtaalta maissin lajittelujätteen joukossa. Kolme yksilöä 27.8.1960 Alli Väre (Väre 1960b).

SOLANACEAE koisokasvit

- ⊗ **Atropa bella-donna** L. **belladonna** belladonna ▶ ⊗ **Atropa bella-donna** L. (**italian**) **belladonna** belladonna
Suvussa on neljä muutakin lajia.

▲ **Tarhakrysanteemi**, *Chrysanthemum morifolium*, on risteymäsyntyinen koristekasvi, josta viljellään tolkutonta joukkoa erilaisia lajikkeita, toiset melko yksinkertaisia, toiset konstikkaita.

Teneriffa, La Vera 7.11.2015 A. Kurttio

PLANTAGINACEAE ratamokasvit

- **Veronica austriaca** subsp. **teucrium** (L.) D. A. Webb **loistötädyke** praktveronika ▶
  - **Veronica teucrium** L. **loistötädyke** praktveronika
Veronica austriaca subsp. *teucrium* (L.) D. A. Webb
Taksoni on syytä käsitellä lajina seuraten Rojas-Andrésin ja Montserrat Martínez-Ortegan (2016) revisiota.

Poisto

- **Veronica austriaca** L. **itävallantädyke** östveronika
Poistetaan, koska lajia (s. str.) ei ole tiettävästi tavattu luonnonvaraisena Suomesta.

LAMIACEAE huulikukkaiskasvit

- **Mentha ×rotundifolia** (L.) Huds. **omenaminttu** äppelmynta = **M. spicata** × **suaveolens** ▶ ○ **Mentha ×rotundifolia** (L.) Huds. **omenaminttu** äppelmynta = **M. longifolia** × **suaveolens**

ASTERACEAE asterikasvit

- ⊗ **Arnoseris minima** (L.) Schweigg. & Körte **kultamaitainen** klubbfibla ▶ ⊗ **Arnoseris minima** (L.) Schweigg. & Körte **kultamaitainen** klubbfibla

- **Chrysanthemum morifolium** Ramat. **krysanteemi** krysantemum
Dendranthema indicum (L.) Des Moul. ▶
  - **Chrysanthemum morifolium** Ramat. **tarhakrysanteemi** krysantemum
Dendranthema indicum auct.

Kasvi on risteymäsyntyinen mutta lajin tavoin käyttäytyvä; yksi vanhemmista on "oikea" *Chrysanthemum indicum* L., kiinankrysanteemi.

Chrysanthemum coronarium pidettiin pitkään sukunsa tyyppilajina, mutta 1990-luvulla nimi *Chrysanthemum* konservoitiin niin ikään konservoituna tyyppilajinaan *C. indicum*, minkä seurauksena *C. coronarium* lähisukulaisineen siirtyi sukuun *Glebionis* ja välillä sukuna *Dendranthema* käsitellyt taksonit eli krysanteemit muodostavat nyt suvun *Chrysanthemum*. Ramatuellen vuonna 1792 yhtäikäisesti julkaisemilla nimillä *Anthemis grandiflora* ja *Chrysanthemum morifolium* on yhtäläinen nimistölinen prioriteetti lajitasolla, mutta nimitysäännöt täyttävä ensimmäinen valinta on osunut epiteettiin *morifolium*. Toisinaan se kirjoitetaan virheellisesti *morifolium*. Moninaisia ovat kasvien nimitykselliset kiemurat.

02 **Cichorium intybus** L. sikuri cikoria ▶ 02 **Cichorium intybus** L. (hyöty)sikuri cikoria

Kansallisen nimen tarkenne on lisätty, koska muillekin sikuritasoneille on tarvittu kansallinen nimi.

Lisäys

Echinacea Moench punahatut solhattar

0M **Echinacea purpurea** (L.) Moench kaunopunahattu röd solhatt

V. Lohja, Moisionhaka NE-puoli, Suintiantien (116) SW-puolen maankaatopaikka (6686046:3340397). 2 yksilöä risiin seurassa, 23.9.2019 Timo Hietanen 5619 (H).

▲ Kaunopunahatun, *Echinacea purpurea*, mykeröitä kesäkukka- ja ravintokasvikaukalossa perunan ja kurpitsan lehtien ympäröimänä.

Helsinki, Itäkeskus, Stoa aukio, 23.8.2021 Arto Kurto

Lisäys

Sigesbeckia L. nystytähdet klibbstjärnor

0M **Sigesbeckia serrata** DC. chilennystytähti klibbstjärna U. Hanko, maankaatopaikka (6642516:3276744). Kaatopaikan lounaiskulman myllätty, soran- ja mullansekainen joutomaakenttä, 2 yksilöä 23.9.2020 Timo Hietanen 2520 (H). Det. Mikko Piirainen.

0M **Symphotrichum xversicolor** (Willd.) G. L. Nesom liila-asteri brokaster ▶ 0M **Symphotrichum xversicolor** (Willd.) G. L. Nesom liila-asteri brokaster = **Symphotrichum laeve** (L.) Á. Löve & D. Löve x **novi-belgii**

0 **Tripolium pannonicum** (Jacq.) Dobrocz. subsp. **pannonicum** aromeriasteri ▶

0 **Galatella pannonica** (Jacq.) Galasso, Bartolucci & Ardenghi **aroasteri**

Aster tripolium subsp. *pannonicum* (Jacq.) Soó

Tripolium pannonicum (Jacq.) Dobrocz. subsp. *pannonicum*

● **Tripolium pannonicum** (Jacq.) Dobrocz. subsp. **tripolium** (L.) Greuter **rantameriasteri** strandaster ▶

● **Galatella tripolium** (L.) Galasso, Bartolucci & Ardenghi **meriasteri** strandaster

Aster tripolium L.

Tripolium pannonicum (Jacq.) Dobrocz. subsp. *tripolium*

(L.) Greuter

Aiemmin hyvinkin laajasti käsitetyn suvun *Aster* uudelleenjäsentely jatkuu muun muassa tällä meriasterin ja lähisukulaisensa siirtämisellä kutriasterien sukuun seuraten Lin ym. (2012) aavistelua ja Jafarin ym. (2015) ja A. Sennikovin (suull.) antamaa kannatusta asialle. Häiritsevän nimityspoukkoilun välttämiseksi sopii toivoa, että ratkaisu jää pysyväksi.

◀ Jäykkähaarainen hyötysikuri, *Cichorium intybus*, esittelee kukkia vain jokusen kerrallaan, tässä tienvarsiiniityllä Lahdenväylän kupeessa.

Helsinki, Viikinkaari 29.7.2007 L. Helynkanta

Xanthium strumarium -ryhmä isosappiruohot ▶
Xanthium strumarium -ryhmä vaaleasappiruoho-
ryhmä

CAPRIFOLIACEAE

Lisäys

OM **Knautia macedonica** Griseb. **etelänruusuoho**
 grekvädd

EK. Kotka, Jylppy, Seppolantien E-puoli, maankasauskentän pohjoisimman pitkän maavallin W-pää. Rehevän kasvillisuuden suojissa vallin päällä (6710027:3494915), 3 yksilöä. 18.9.2020 Timo Hietanen 4320 (H).

Etelänruusuoho on kotoisin Kaakkois-Euroopasta. Suomessa sitä viljellään (lyhytikäisenä) perennana, ja se kukkii keski-kesästä alkaen syksyn tuloon saakka; kukat ovat näyttävän tummanpunaisia. Tällä paikalla kasvi on ilmeinen puutarhakarkulainen (multatulokas). – Visa Lipponen on löytänyt etelänruusuohon Helsingin (U) Pukinmäestä vuonna 2015 kolme vuotta aikaisemmin lakkautetun puutarhamyymälän paikalla olleelta joutomaalta. Tämä esiintymä on kuitenkin tulkittava viljelyjäänteeksi. Sama pätee Juha Tuomolan havaintoon 2021 lajista Helsingin Vuosaaren Vuosaarenhuipulta, jolle on kylvetty ja istutettu koko joukko eksoottisia kasveja.

● **Valeriana sambucifolia** J. C. Mikan ex Pohl **lehtovirmajuuri flädervänderot ▶**

● **Valeriana excelsa** Poir. **lehtovirmajuuri flädervänderot**

Valeriana sambucifolia J. C. Mikan ex Pohl

● **Valeriana sambucifolia** subsp. **salina** (Pleijel) Nordh. **merivirmajuuri strandvänderot ▶**

● **Valeriana excelsa** subsp. **salina** (Pleijel) Hiitonen **merivirmajuuri strandvänderot**

Valeriana sambucifolia subsp. *salina* (Pleijel) Nordh.

● **Valeriana sambucifolia** subsp. **sambucifolia** **luhtavirmajuuri äkta flädervänderot ▶**

● **Valeriana excelsa** subsp. **sambucifolia** (Pohl) Holub **luhtavirmajuuri äkta flädervänderot**

Valeriana sambucifolia subsp. *sambucifolia*

Vallitsevan käsityksen (mm. tietokannat Euro+Med ja Plants of the World Online sekä Holub 1997, Kirschner ym. 2007, Kirschner & Zeisek 2017) mukaan lehtovirmajuuren edustaman oktoploidin (2n = 56) ryhmän jäsenet ovat parhaiten sijoitettavissa samaan lajiin alalajitasolla, kuten omassa lajiluettelossammekin olemme tehneet. Tällöin kuitenkin vanhimmalla lajitasoisella nimellä *Valeriana excelsa* (kuvattu 1808) on prioriteetti nuorempaan *V. sambucifoliaan* (1809) nähden. Lajin tieteellinen nimi siis muuttuu mutta taksonirajaukset pysyvät samoina. Suomessa ei tavata lajin nimirotua karvavirmajuurta, jota on kutsuttu myös nimillä *V. procurrens* Wallr. tai *V. sambucifolia* subsp. *procurrens* (Wallr.) Å. Löve.

ARALIACEAE araliakasvit

? **Aralia elata** (Miq.) Seem. **piikkiaralia parkaralia**
Aralia chinensis auct.

▶ **OM Aralia elata** (Miq.) Seem. **piikkiaralia parkaralia**
Aralia chinensis auct.

▲ **Isosappiruohoryhmän, *Xanthium strumarium* -ryhmä, taksonien varma määrittäminen vaatii hedelmävaiheisten mykeröiden tutkiskelua, mutta Suomessa sellaisia ehtii harvoin kehittyä. Kasvin hedelmäkehdon vastasuuntiin vinot kärkipiikit osoittavat kyseessä olevan tummasappiruoho, *Xanthium orientale*, tieteellisestä nimestään huolimatta alkuaan amerikkalainen laji.**

Helsinki, Puotinharju, Varikkotie 28.9.2007 L. Helynranta
 Hedelmäkehto: Roger Culos, CC BY-SA 3.0 wikimedia.org

U. Inkoo, jäteasema, itäisimmän maakasan W-luiskan alaosassa (6664525:3333380) n. 70 cm:n yksilö. 26.9.2019 Timo Hietanen (H ark.). – EH. Kouvola, Keltti, Vatajantien hiekkakuoppa, täyttömaalla rinteessä (6752256:3478306). 22.7.2020 Anni Kiviniemi (H-ark.).

Status muuttuu, koska entisten epävarmojen tai vaikeatulkintaisten löytötietojen lisäksi piikkiaralia on äskettäin löydetty kahdelta täyttömaapaikalta. Nimen edestä voi täten poistaa kysymysmerkin. Piikkiaralia on nimensä mukaan kauttaaltaan piikkäs kookas pensas tai pieni puu, jolla on hyvin kookkaat kahteen kertaan parilehdykkäiset lehdet ja laaja ja runsashaarainen kukinto (kertotasohuiskilo); hedelmät ovat mustia luumarjoja. Laji on kotoisin Itä-Aasiasta; Suomessa se paleltuu usein maata myöten kovina pakkastalvina.

APIACEAE sarjakukkaiskasvit

Lisäys

Berula W. D. J. Koch **hanhenputket bäckmärken**

■ **Berula erecta** (Huds.) Coville (**euroopan**)**hanhenputki**
 bäckmärke

A. Kökar, Karlby, Grönvik, pienehkön lammikon ranta, vesirajassa *Phragmites*-kasvuston tyvellä (66617:31571). Parin met-

► Hoikkahirvenputki, *Seseli annuum*, oli sille vieraissa oloissa Turussa kehittynyt lajin tavanomaisesta luontaisasusta poikkeavaksi.

4.9.2017 Timo Hietanen

rin pituinen tiheä, steriili kasvusto. 15.7.2020 Pekka Rautiainen 20-095 (TURA). Löytäjät kertoo esiintymästä enemmän tässä Lutukan numerossa (Rautiainen 2021).

Nykykäsitöksen mukaan (Spalik ym. 2009) lajin levinneisyysalue kattaa Euraasian länsiosat ja Pohjois-Afrikan ja sukuun kuuluu lisäksi viisi lajia Afrikassa ja yksi Pohjois- ja Keski-Amerikassa. Näin ollen lajille *Berula erecta* sopii tarvittaessa käytettäväksi suomenkielisen nimen etumääritteeksi 'euroopan'.

Lisäys

○ **Seseli annuum** L. hoikkahirvenputki

Timo Hietanen valokuvasi ja keräsi näytteeksi (H) tämän luontaisena läpi Euroopan mantereen nemoraalisen alueen kasvavan lajin Turun Topinojan jätekeskuksen laelta (6717:3244) avoimelta ruderaattialueelta 4.9.2017.

Lisäys

○ **Seseli krylovii** (V. N. Tikhom.) Pimenov & Sdobnina saahirvenputki

Tämä hämäävästi pukinjuurta muistuttava hirvenputkilaji kuuluu Anni Kiviniemen lukuisiin hienoihin löytöihin puutavaran entsiltä varastointialueilta Kymenlaaksosta. Hän itse kertoo lajista lisää tässä Lutukan numerossa (Kiviniemi 2021b).

Kiitämme Timo Hietasta, Jussi Mäkiä, Veli-Pekka Rautiasta ja Lauri Urhoa luvusta käyttää heidän ottamiaan valokuvia luettelollemme uusista kasveista.

Angiosperm Phylogeny Group 2016: An update of the Angiosperm Phylogeny Group classification for the orders and families of flowering plants: APG IV. *Botanical Journal of the Linnean Society* 181: 1–20. [doi.org](https://doi.org/10.1111/bj1.12231)

Apelgren, K. 1990: Variation and distribution of *Myosotis laxa* sensu lato (Boraginaceae) in the Baltic region. *Annales Botanici Fennici* 27: 287–299.

Apelgren, K. 1991: Relations between coast and inland taxa in the Baltic region: case studies in *Galium palustre* s. lat. and *Myosotis laxa* s. lat. *Acta Universitatis Upsaliensis* 306: 1–33.

Banfi, E. 2018: A survey of the *Elymus* L. s. l. species complex (Triticeae, Poaceae) in Italy: taxa and nothotaxa, new combinations and identification key. *Atti della Società Italiana di Scienze Naturali e del Museo Civico di Storia Naturale di Milano* 5(2): 57–64.

Björk, C.R. 2020: Notes on the Holarctic species of *Huperzia* (Lycopodiaceae), with emphasis on British Columbia, Canada. *Annales Botanici Fennici* 57: 255–278.

Chumová, Z., Mandáková, T. & Trávníček 2021: On the origin of tetraploid Vernal Grasses (Anthoxanthum) in Europe. *Genes (Basel)* 2021 Jul; 12(7): 966. [doi.org](https://doi.org/10.3390/genes12070966)

Colasante, M. & Rudall, R.J. 2000: *Veratrum album* and *V. nigrum* (Melanthiaceae) in Italy: micromorphology and systematics. *Plant Biosystems* 134(2): 233–240. [doi.org](https://doi.org/10.1080/11263090010001652431)

Dal Vesco, G., Garbari, F. & Giordani, A. 2003: The genus *Allium* L. (Alliaceae) in Italy. XX. *Allium strictum* Schrader. *Webbia* 58: 401–410. [doi.org](https://doi.org/10.1080/11263090310001652431)

Del Guacchio, E. & Caputo, P. 2020: Splitting *Asperula* (Rubiaceae): a proposal for consistency purposes within sections *Cynanchicae*, *Thliphthisa* and *Hexaphylla*. *Plant Biosystems* 154(5): 766–782.

Heldarian, M., Hamdi, S.M.M., Denshiri, M.M., Nejadstattari, T. & Masoumi, S.M. 2020: Pollen grain micromorphology in some genera of *Ornithogaleae* (Asparagaceae, Scilloideae) and its relative significance. *Phytotaxa* 458 (4): 242–256. [doi.org](https://doi.org/10.11646/phytotaxa.458.4.242)

Hernández-Ledesma, P., Berendsohn W.G., Borsch, T., von Mering, S., Akhiani, H., Arias, S., Castañeda-Noa, I., Eggli, U., Eriksson, R., Flores-Olvera, H., Fuentes-Bazán, S., Kadereit, G., Klak, C., Korotkova, N., Nyffeler, R., Ocampo, G., Ochoterena, H., Oxelman, B., Rabeler, R.K., Sanchez, A., Schlumberger, B.O. & Uotila, P. 2015: A taxonomic backbone for the global synthesis of species diversity in the angiosperm order Caryophyllales. *Willdenowia* 45: 281–383. [doi.org](https://doi.org/10.11646/willdenowia.45.281-383)

Hilger H.H., Selvi F., Papini A. & Bigazzi M. 2004: Molecular systematics of Boraginaceae tribe Boragineae based on ITS1 and trnL sequences, with special reference to *Anchusa* s.l. *Annals of Botany* 94: 201–212.

Holub, J. 1997: Five new nomenclatural combinations for taxa from the fifth volume of "Květena České republiky". *Preslia* 68: 285–286.

Hroneš, M. 2015: Notes on the adventive flora of northern Moravia and Silesia 4. Buglossoides arvensis and B. incrassata subsp. splitgerberi. *Acta Musei Beskidensis* 7: 23–37. [researchgate.net](https://researchgate.net/publication/309211491)

Hu, Z., Zhao, Y., Zhao, C. & Liu, J. 2020: Taxonomic importance of pollen morphology in *Veratrum* L.

(Melanthiaceae) using microscopic techniques. *Microscopy Research and Technique* 83: 865–876. [doi.org](https://doi.org/10.1002/mrat.24231)

Jafari, F., Kazempour Osaloo, S., Mozffarian, V. 2015: Molecular phylogeny of the tribe Asteraceae (Asteraceae) in SW Asia based on nrDNA ITS and cpDNA psbA-trnH sequences. *Willdenowia* 45: 77–92.

Karlssoon, T. 2000: Pteridium. Teoksessa: Jonsell, B. (toim.), *Flora Nordica* 1: 43–47.

Kirschner, J., Kirschnerová, L. & Štěpánek, J. 2007: Generally accepted plant names based on material from the Czech Republic and published in 1753–1820. *Preslia* 79: 323–365.

Kirschner, J. & Zeisek, V. 2017: Diploids of the *Valeriana officinalis* group (Valerianaceae) in Central Europe, and an attempt to unravel the nomenclatural chaos. *Willdenowia* 47(3): 189–201.

Kiviniemi, A. 2021a: Mattosara, Suomelle uusi kasvi Kuusankoskelta (EH). *Lutukka* 37: 3–12. [epaper.fi](https://epaper.fi/epaper.asp?publ=1&publno=1&publyear=2021)

Kiviniemi, A. 2021b: Vanhan Savonradan ratapohjan uusimmat kasvi-ihmeet Kouvossa. *Lutukka* 37: 72–77.

Kook, E., Pihu, S., Reier, Ü., Thetloff, M., Aavik, T. & Helm, A. 2016: Do landscape dissimilarity and environmental factors affect genetic and phenotypic variability in *Myosotis laxa* s. lato (Boraginaceae)? *Annales Botanici Fennici* 53: 56–66.

Kukk, T. & Kull, T. (toim.) 2005: *Eesti taimede levikuatlas. Atlas of the Estonian flora.* 527 s. Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituut. Tartu.

- Kurto, A. & Lahti, T. 1987:** Suomen putkilokasvien luettelo. *Pamphlets of the Botanical Museum*, University of Helsinki 11: 1–163.
- Kurto, A., Lampinen, R., Piirainen, M. & Uotila, P. 2019:** Checklist of the vascular plants of Finland. Suomen putkilokasvien luettelo. *Norrinia* 34: 1–206. [checklist_plants_finland.pdf](#)
- Kurto, A., Lampinen, R., Piirainen, M. & Uotila, P. 2020:** Suomen putkilokasvien luettelo. Lisäyksiä ja muutoksia perusteluineen 1. *Lutukka* 36: 33–48. [epaper.fi](#)
- Kurto, A., Lampinen, R., Piirainen, M., Uotila, P., Hämet-Ahti, L., Leikonen, M., Pihlajaniemi, L., Räsänen, J., Sennikov, A., Toivonen, H. & Väre, H. 2021:** *Putkilokasvit – Tracheophyta*. Julkaisussa: Suomen Lajitietokeskus 2021: Lajiluettelo 2020. Suomen Lajitietokeskus, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Helsingin yliopisto, Helsinki.
- Lampinen, J. & Metsäranta, N. 2020:** *Hottonia palustris* L. (Primulaceae) – a new vascular plant for Finland found in Turku. *Memoranda Societatis pro Fauna et Flora Fennica* 96: 32–37. [journal.fi](#)
- Lampinen, R. & Lahti, T. 2021:** *Kasviatlas 2020*. Helsingin Yliopisto, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Helsinki. [kasviatlas.fi](#)
- Li, Q.-Q., Zhou, S.-D., He, X.-J., Yu, Y., Zhang, Y.-C. & Wei, X.-Q. 2010:** Phylogeny and biogeography of Allium (Amaryllidaceae: Alliaceae) based on nuclear ribosomal internal transcribed spacer and chloroplast rps16 sequences, focusing on the inclusion of species endemic to China. *Annals of Botany* 106: 709–733. [doi.org](#)
- Li, W.-P., Yang, F.-S., Jivkova, T. & Yin, G.-S. 2012:** Phylogenetic relationships and generic delimitation of Eurasian Aster (Asteraceae: Astereae) inferred from ITS, ETS and trnL-F sequence data. *Annals of Botany* 109: 1341–1357. [doi.org](#)
- Martinez-Azorin, M., Crespo, M.B., Juan, A. & Fay, M.F. 2011:** Molecular phylogenetics of subfamily Ornithogaloideae (Hyacinthaceae) based on nuclear and plastid DNA regions, including a new taxonomic arrangement. *Annals of Botany* 107: 1–37. [doi.org](#)
- Metsäranta, N. & Lampinen, J. 2020:** Vesisulka – uusi putkilokasvi Suomessa. *Lutukka* 36: 53–56. [epaper.fi](#)
- Morales-Briones, D.F., Kadereit, G., Tefarikis, D.T., Moore, M.J., Smith, S.A., Brockington, S.F., Timoneda, A., Yim, W.C., Cushman, J.C. & Yang, Y. 2020:** Disentangling sources of gene tree discordance in phylogenomic datasets: Testing ancient hybridizations in Amaranthaceae s.l. *Systematic Biology* 70: 219–235. [doi.org](#)
- Murto, R. 1988:** Pohjois-Euroopalle uusi rauniois-hybridi, *Asplenium* × *alternifolium* subsp. *heufferi*. *Lutukka* 4: 48.
- Murto, R. & Sarvela, J. 1988:** *Asplenium* × *alternifolium* subsp. *heufferi* found in Finland. *Memoranda Societatis pro Fauna Flora Fennica* 64: 161–163.
- Mäkinen, Y., Piirainen, M., Laine, U., Nurmi, J., Heino, S. & Iso-ivari, L. 2019:** Vascular flora of Inari Lapland. 9. Geraniaceae – Primulaceae. *Reports from the Kevo Subarctic Research Station* 25: 3–164.
- Pihu, S., Öpik, M., Kook, E. & Ülle, R. 2009:** Morphological and genetic relationships of *Myosotis laxa* ssp. *baltica* and ssp. *caespitosa*, and typification of *M. laxa* ssp. *baltica*. *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* 78: 37–49.
- Raman, G., Lee, E.M. & Park, S.J. 2021:** Intracellular DNA transfer events restricted to the genus *Convallaria* within the Asparagaceae family: Possible mechanisms and potential as genetic markers for biographical studies. *Genomics* 113: 2906–2918.
- Rautiainen, V.-P. 2021:** Hanhenputki Kõkarissa. *Lutukka* 37: 84–87.
- Riahi Rad, K., Babaei, A., Mozaffarian, V. & Potter, D. 2019:** Phylogenetic affinities of wild and cultivated Ornithogaloideae based on ITS and trnL-F DNA sequences by extended sampling from Iran. *Journal of Agricultural Science and Technology* 21: 1005–1021.
- Rojas-Andrés, B. M. & Montserrat Martínez-Ortega, M. 2016:** Taxonomic revision of *Veronica* subsection *Pentasepalae* (Veronica, Plantaginaceae sensu APG III). *Phytotaxa* 285: 1–100.
- Schaefer, H., Hechenleitner, P., Santos-Guerra, A., de Sequeira, M.M., Pennington, R.T., Keniger, G. & Carine, M.A. 2012:** Systematics, biogeography, and character evolution of the legume tribe Fabaeae with special focus on the middle-Atlantic island lineages. *BMC Evolutionary Biology* 12, Article number 250. [doi.org](#)
- Selvi, F. & Cecchi, L. 2009:** Typification of names of Euro-Mediterranean taxa of Boraginaceae described by Italian botanists. *Taxon* 58: 621–626.
- Soreng R.J., Peterson, P.M., Romaschenko, K., Davidse, G., Teisher J.K., Clark, L.G., Barberá, P., Gillespie, L.J. & Zuloaga, F.O. 2017:** A worldwide phylogenetic classification of the Poaceae (Gramineae) II: An update and a comparison of two 2015 classifications. *Journal of Systematics and Evolution* 55: 259–290.
- de Sousa, P. 2015:** *Next-generation molecular systematics and evolution insights into Medicago*. 23 s. PhD dissertation, University of Copenhagen, Faculty of science, Department of biological and environmental sciences. Copenhagen.
- Spalik, K., Downie, S.R. & Watson, M.F. 2009:** Generic delimitations within the Sium alliance (Apiaceae tribe Oenantheae) inferred from cpDNA rps16-5'trnK(UUU) and nrDNA ITS sequences. *Taxon* 58: 735–748.
- Steele, K.P., Ickert-Bond, S.M., Zarre, S. & Wojciechowski, M.F. 2010:** Phylogeny and character evolution in *Medicago* (Leguminosae): Evidence from analyses of plastid trnK/matK and nuclear GA3ox1 sequences. *American Journal of Botany* 97: 1142–1155. [doi.org](#)
- Szeliga, M., Ciura, J. & Tyrka, M. 2017:** Genetic diversity of three European *Veratrum* species revealed by amplified fragment length polymorphism. *Biodiversity: Research and Conservation* 47: 1–8. [doi.org](#)
- Tateoka, T. 1966:** Notes on *Anthoxanthum nipponicum* Honda. *Journal of Japanese Botany* 41: 85–88.
- Tkach, N., Schneider, J., Döring, E., Wölk, A., Hochbach, A., Nissen, J., Winterfeld, G., Meyer, S., Gabriel, J., Hoffmann, M.H. & Röser, M. 2020:** Phylogenetic lineages and the role of hybridization as driving force of evolution in grass supertribe Poodae. *Taxon* 69: 234–277.
- Uotila, P. 2021:** Suomen ketunliet. Kaksi alalajia vai viisi lajia? *Lutukka* 37: 59–69.
- Uotila, P., Sukhorukov, A.P., Bobon, N., McDonald, J., Krinitsina, A.A. & Kadereit, G. 2021:** Phylogeny, biogeography and systematics of *Dysphaniaeae* (Amaranthaceae). *Taxon* 70: 526–551. [doi.org](#)
- Uronen, T. & Saarinen, J. 2020:** *Salix* L. – pajut, viideslaktet. Teoksessa: Väre, H., Saarinen, J., Kurto, A. & Hämet-Ahti, L. (toim.), *Suomen puu- ja pensaskasvio*, 3. p., s. 334–368. Dendrologian Seura, Helsinki.
- Väre, A. 1960a:** Kaukaisia vieraita rikastuttamassa Jokioisten pitäjän kasvistoa 2. *Lounais-Hämeen luonto* 9: 71–83.
- Väre, A. 1960b:** Satunnaiskasveja Ypäjällä kesällä 1960. *Lounais-Hämeen luonto* 9: 84–88.
- Väre, A. 1965:** Kaukaisia vieraita rikastuttamassa Jokioisten pitäjän kasvistoa 5. *Lounais-Hämeen luonto* 19: 38–43.
- Wei, R., Ebihara, A., Zhu, Y.-M., Zhao, C.-F., Hennequin, S. & Zhang, X.-C. 2018:** A total-evidence phylogeny of the lady fern genus *Athyrium* Roth (Athyriaceae) with a new infrageneric classification. *Molecular Phylogenetics and Evolution* 119: 25–36. [doi.org](#)
- Wolf, P.G., Rowe, C.A., Kinoshita, S.P., Der, J.P., Lockhart, P.J., Shepherd, L.D., McLenachan, P.A. & Thomson, J.A. 2019:** Worldwide relationships in the fern genus *Pteridium* (bracken) based on nuclear genome markers. *American Journal of Botany* 106: 1365–1376. [doi.org](#)
- Záveská Drábková, L. & Kirschnner, J. 2013:** *Oreojuncus*, a new genus in the Juncaceae. *Preslia* 85: 483–503.
- Zenktele, E. & Nowak, O. 2019:** Application of morphometric study to discriminate *Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn subsp. *pinetorum* (C. N. Page & R. Mill) J. A. Thomson in Poland. *Biodiversity Research and Conservation* 56: 1–12. [doi.org](#)
- Zhou, S., Dong, W., Chen, X., Zhang, X., Wen, J. & Schneider, H. 2014:** How many species of bracken (*Pteridium*) are there? Assessing the Chinese brackens using molecular evidence. *Taxon* 63: 509–521.
- Zippel, E. & Wilhelm, T. 2003:** Nachweis und Verbreitung aktueller Buglossoides-Arten (Lithospermeae, Boraginaceae) in Südtirol (Italien). *Gredleriana* 3/2003: 347–360.
- Zippel, H. & Raus, T. 2020:** *Buglossoides incrasata* subsp. *splitgerberi* (Guss.) E. Zippel & Selvi. Sivut 308–310 julkaisussa Raab-Sträube, E. von & Raus, T. (toim.), Euro+Med-Checklist Notulae, 12 [Notulae ad floram euro-mediterraneam pertinentes No. 41] *Willdenowia* 50: 305–341.
- Øvstedal, L. & Tigerschiöld, E. 2000:** *Asplenium*. Teoksessa: Jonsell, B. (toim.), *Flora Nordica* 1: 50–59.

Checklist of the vascular plants of Finland. Annotated additions and changes 2

This is the second list of additions and changes to the Checklist of Finnish Vascular Plants published on the internet in 2019 ([checklist_plants_finland.pdf](#)). Additions are mostly the results of recent floristic activity and their documentation appears in the Finnish National Database of Plants. Background information is given for the changes, which are mainly based on the results of recent taxonomic and phylogenetic studies. The symbols and the style of the name rows are as in the Checklist. The additions and changes have been implemented in the taxon database of the Finnish Biodiversity Information Facility ([laji.fi](#)).

Arto Kurto, Raino Lampinen, Mikko Piirainen, Pertti Uotila, Luonnontieteellinen keskusmuseo, kasvitieteen yksikkö, 00014 Helsingin yliopisto. arto.kurto@helsinki.fi